

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський державний університет
Освітня програма	20741 право
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	081 Право

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	168
Повна назва ЗВО	Сумський державний університет
Ідентифікаційний код ЗВО	05408289
ПІБ керівника ЗВО	Карпуша Василь Данилович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.sumdu.edu.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/168>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	20741
Назва ОП	право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Тип освітньої програми	Освітньо-наукова
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	кафедра адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Кафедра іноземних мов ННІ БіЕМ, Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій, Кафедра журналістики та філології, Кафедра економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, Кафедра маркетингу, Кафедра міжнародних економічних відносин, Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	191330
ПІБ гаранта ОП	Старинський Микола Володимирович
Посада гаранта ОП	професор
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	n.starynskyi@uabs.sumdu.edu.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(099)-901-98-01
Додатковий телефон гаранта ОП	<i>відсутній</i>

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
очна вечірня	4 р. 0 міс.
заочна	4 р. 0 міс.
очна денна	4 р. 0 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

ОП «Право» реалізується за третім рівнем вищої освіти за спеціальністю 081 Право. Її розробка обумовлена необхідністю підготовки фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Метою ОП є підготовка висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, інтегрованих у світовий освітньо-науковий простір, здатних проводити самостійну науково-дослідну, науково-педагогічну та науково-практичну, організаційну діяльність у сфері права. Особливістю освітньо-наукової програми є набір унікальних навчальних дисциплін, що забезпечують уміння виявляти та аналізувати актуальні питання правового інструментарію регулювання суспільних відносин; здатність розуміти та прогнозувати природу та розвиток правової системи, провадити наукові дослідження сучасних правових систем, системно юридично мислити, виявляти та усувати недоліки правового регулювання, здійснювати стратегічне юридичне планування і прогнозування. Практичне втілення набутих компетентностей здійснюється шляхом залучення здобувачів до виконання науково-дослідних та грантових проєктів, участі у міжнародних програмах академічної мобільності, що сприяє їх залученню в міжнародний науковий простір. Велика увага під час підготовки приділяється оприлюдненню результатів дослідження в міжнародних наукових виданнях. Підґрунтям започаткування ОП стала науково-дослідницька база ННП, що функціонує на випусковій кафедрі, та здобутки наукової школи права, що розвивається в ННП. Наявність спецради СумДУ Д55.051.07 сприяє розвитку ОП. Підготовка аспірантів юридичної спеціальності триває з 2014 р., з 2016 р. – здобувачів третього рівня вищої освіти за ОП «Право» спеціальності 081 Право. ОП розроблена на основі тимчасового стандарту СумДУ із залученням роботодавців з академічної спільноти та органи державної влади. ОП немає аналогів в інших ЗВО Сумщини. При розробленні програми проведено бенчмаркінг з вітчизняними (КНУ ім. Т.Шевченка, ХНУ ім. Каразіна, Національного університету ім. Ярослава Мудрого) і закордонними: Вільнюський університет (Литва) Віденський університет (Австрія) Оттавський Університет (Канада); враховані принципи ЄКТС, Стандарти і рекомендації забезпечення якості в ЄПВО, рекомендації TUNING і експертів за результатами участі в міжнародних проєктах TEMPUS «Досягнення та регулювання балансу між освітніми програмами та кваліфікаційними рамками» та Erasmus+ «Система забезпечення якості освіти в Україні», вимоги до компетентностей, визначених роботодавцями. У 2017-2018 рр. ОП оновлювалася з урахуванням потреб аспірантів та роботодавців. У 2019 р. програма модернізована у зв'язку зі зміною НРК та тимчасового стандарту СумДУ, впровадженням практико-орієнтованої підготовки з акцентом на розвиток «soft skills», визначених роботодавцями. Проєкт ОП на 2020 р. враховує вимоги нової стратегії розвитку СумДУ, запити здобувачів і роботодавців щодо вдосконалення методів навчання і викладання, врахування сучасних економічних викликів.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року			У тому числі іноземців		
			ОД	ОВ	З	ОД	ОВ	З
1 курс	2020 - 2021	15	6	6	5	0	0	0
2 курс	2019 - 2020	16	5	5	5	0	0	0
3 курс	2018 - 2019	19	2	4	5	0	0	0
4 курс	2017 - 2018	15	2	2	6	0	0	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	22341 Правознавство 5089 право

другий (магістерський) рівень	6280 Правове регулювання економіки 6727 адміністративно-правова діяльність 8296 правознавство 8630 Інтелектуальна власність 32082 Медичне право
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	20741 право

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	191574	36751
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	191574	36751
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	191574	36751
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>Освітня програма аспірантура 2020.PDF</i>	JyXnttfeC+VaeixC6boZPnu3QsHwY3VhllpLv+KJyfo=
Навчальний план за ОП	<i>план денна.PDF</i>	p9SibGB3iJBtzrh9jsnX6jXiQFYI8z9mE+JMv8QLDgU=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія на ОНП 2020.PDF</i>	s7cJGUfOfVfzdzq6rm8dgSKEsHGsfkRzbfj3oQ9VdUo=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Відгуки на оНП 2020.PDF</i>	E3PeSrlJ5OX3UJW8eLr3dlq4g1HMJ8YWf47S/OM6mPg =

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Цілі ОНП – підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів, що мають компетентності, загальноприйняті у світовому науково-освітньому просторі; володіють дослідницькими навичками високого рівня та інноваційними методами наукової і педагогічної діяльності, системним мисленням та мають достатні знання, навички і світогляд для наукової, викладацької діяльності у галузі права, генерації та трансферу юридичних знань в академічне і бізнес-середовище.

Особливістю ОНП є набір унікальних навчальних дисциплін, що забезпечують уміння виявляти та аналізувати актуальні питання правового інструментарію регулювання суспільних відносин; здатність розуміти та прогнозувати природу та розвиток правової системи, провадити наукові дослідження сучасних правових систем, системно юридично мислити, виявляти та усувати недоліки правового регулювання, здійснювати стратегічне юридичне планування і прогнозування. Практичне втілення набутих компетентностей здійснюється шляхом залучення здобувачів до виконання науково-дослідних та грантових проектів, участі у міжнародних програмах академічної мобільності, що сприяє їх залученню в міжнародний науковий простір.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

ОНП «Право» оновлена відповідно до місії та стратегії СумДУ, визначених Стратегічним планом розвитку Сумського державного університету на 2020-2026 роки. (затверджена Конференцією трудового колективу університету: <http://surl.li/ffqm>)

СумДУ виконує місію максимізації задоволеності ціннісних очікувань усіх категорій стейкхолдерів університету шляхом забезпечення беззаперечної конкурентної переваги послуг, що надаються, їх адаптивності під потреби сучасного світу, що стрімко змінюються, та бездоганної якості (excellence), що передбачає:

- забезпечення високих вимог ринку праці фахівцями нової формації, здатними працювати в умовах

швидкозмінного, багатофункціонального середовища (ОНП передбачає можливість набуття сучасних компетенцій для ефективного юридичного супроводу, що відображено в ПРН6, ПРН9);

- підготовку наукових та науково-педагогічних кадрів, що мають компетенції, загальноприйняті у світовому науково-освітньому просторі (ОНП передбачає набуття навиків застосування сучасних інформаційних технологій (ПРН2) та виявлення і усунення недоліків в правовому регулюванні (ПРН7).

Виконання освітньо-наукової програми «Право» відповідає стратегічним цілям розвитку університету, зокрема: отримання університетом на конкурсній основі за встановленими показниками статусу «дослідницький», що є утвердженням відповідного рівня та одночасно прийняттям на себе відповідальності за результати освітньо-наукової діяльності та забезпечення конкурентоспроможності освітніх програм.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:
- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Формування цілей та програмних результатів ОНП базувалось на проведеному аналізі пропозицій здобувачів вищої освіти. Зокрема передбачається досягнення мети програми – забезпечення підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері право, які вміють самостійно визначати завдання професійного та особистісного розвитку, займатися самоосвітою, усвідомлено планують і здійснюють підвищення рівня кваліфікації (ПРН 9); застосовують сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, здійснюють пошук та критичний аналіз інформації (ПРН2); розуміють та прогнозують природу та розвиток правової системи, провадять наукові дослідження сучасних правових систем, системно юридично мислять, виявляють та усувають недоліки правового регулювання, здійснюють стратегічне юридичне планування і прогнозування (ПРН7). При розробці ОНП враховані пропозиції здобувачів та випускників аспірантури попередніх років. В результаті були внесені зміни до ОНП та скориговані навчальні плани шляхом введення нових навчальних дисциплін «Актуальні наукові дослідження в сфері юриспруденції», «Юридичний інструментарій правового регулювання суспільних відносин», що свідчить про постійний змістовний розвиток та вдосконалення ОНП. На сучасному етапі здобувачі інституційно долучені до оновлення ОНП як члени РПГ та Ради з якості ННІ Права. Здобувачі вільні у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії, що сприяє формуванню випускника, який володіє soft-skills.

- роботодавці

При розробці ОНП враховані інтереси роботодавців шляхом підготовки фахівців, які володіють знаннями, уміннями і навичками, необхідними для здійснення професійної діяльності у сфері права, освіти та науки. Виявлення необхідних якостей випускників здійснюється через вивчення думки представників ринку праці, а також їх інституційного долучення до розробки, моніторингу та перегляду ОНП, у т.ч. до визначення цілей і програмних результатів навчання. Роботодавці брали участь у засіданнях РПГ та надавали пропозиції щодо змісту ОНП в цілому та її окремих компонентів. Також процедура затвердження ОНП та змін до неї передбачає обов'язкове рецензування представниками ринку праці: позитивними є рецензії на ОНП заступника начальника ТУ ДСА України в Сумській області І.В.Петренка (2019 р.), начальника ТУ ДСА України в Сумській області, Заслуженого юриста України, кандидата юридичних наук В.О. Кібця (2020), секретаря Сумської міської ради, д.ю.н., Заслуженого юриста України Резніка О.М., адвоката, старшого партнера Адвокатського об'єднання "Юррайт", д.ю.н. Кравченка І.О..

- академічна спільнота

Інтереси академічної спільноти враховувались наступним чином: 1) інтереси академічної спільноти СумДУ враховуються через обговорення проблем академічної свободи викладання навчальних дисциплін і прийняття відповідних рішень на розширених засіданнях випускової кафедри ННІП, засіданнях робочої проектної групи ОНП, радах якості інституту та СумДУ, спільних нарадах за участю керівництва інституту та СумДУ; 2) академічної спільноти взагалі – через створення умов для співпраці з представниками інших закладів вищої освіти, наукових установ, а також комунікації з представниками інших академічних установ на конференціях, під час роботи над науковими темами та спільними науковими дослідженнями, через участь в академічній мобільності, тощо. Рецензентами ОНП є представники академічної спільноти, зокрема, позитивними є рецензії на ОНП 2020 року знаних в Україні докторів юридичних наук, професорів, вчених, що мають багаторічний досвід підготовки науковців: завідувач кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України, д.ю.н., професор, Заслужений юрист України В.І. Курило, декан факультету №1 Харківського національного університету внутрішніх справ, д.ю.н., професор, Заслужений юрист України О.М. Музичук, перший заступник Директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, д.ю.н., професор, Заслужений юрист України Д.В. Журавльов.

- інші стейкхолдери

Інтереси інших стейкхолдерів, зокрема місцевих органів влади, враховано при оновленні ОНП Право на 2020 рік, з огляду на укладений 22.12.2017 р. Меморандум між СумДУ та Сумською міською радою щодо розроблення та впровадження в місті Сумах концепції «Smart City Суми». Також викладачі кафедр ННІП активно співпрацюють з Територіальним управлінням державної судової адміністрації в Сумській області, Прокуратурою м. Суми та Сумської області, територіальними органами ДПС у Сумській області

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Проведення на території України цілого ряду реформ, зокрема судової, правоохоронних органів та органів прокуратури спричинило зростання потреби в висококваліфікованих кадрах, що здатні на науковому рівні прогнозувати результати прийнятих рішень та їх наслідки, приймати науково обґрунтовані рішення та застосовувати найбільш ефективні механізми у сфері правового регулювання суспільних відносин. Зазначені тенденції державного розвитку сформували підґрунтя для визначення цілей, програмних результатів, змісту та структури ОНП, що дозволило випускнику бути конкурентоспроможним у професійній юридичній діяльності. Випускники ОНП є затребуваними у сфері правозастосування, освіти та науки й можуть працювати на посадах керівника, радника, наукового співробітника, викладача, що дає можливість бути не лише конкурентоспроможними на ринку праці, а й розвиватися та робити внесок у розвиток юридичної спеціальності.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

Під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОНП було враховано галузевий та регіональний контекст. Цьому сприяла участь науково-педагогічних працівників і здобувачів у розробці та реалізації стратегії розвитку регіону діяльності ЗВО; моніторинг та участь у соціальних проектах, які ініціюють органи місцевого самоврядування в регіоні. Крім того, в рамках реалізації Стратегії регіонального розвитку Сумської області на 2021-2027 р.р. (розміщена на сайті Обласної державної адміністрації Сумської області: <http://surl.li/sxdn>) Сумський державний університет в особі ННП активно долучається до формування якісного людського капіталу області шляхом забезпечення доступу до сучасної юридичної освіти, забезпечення варіативності освітніх послуг з урахуванням індивідуальних запитів. Сумський державний університет – готує висококваліфікованих юристів, так, у рейтингах видання «Гроші» СумДУ традиційно визначається у Топ-25 ЗВО за репутацією випускників правничої спеціальності серед ключових роботодавців.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

Під час розроблення ОНП були використані рекомендації і визнані ефективні практики наукової освіти Європейського союзу: Salzburg I “Conclusions and Recommendations from the Bologna Seminar on “Doctoral Programmes for the European Knowledge Society”, 2005; “Salzburg II Initiative Recommendations” of the European University Association (EUA Council for Doctoral Education), 2010; «Принципи інноваційної докторської підготовки» - Principles for Innovative Doctoral Training, Mapping Exercise on Doctoral Training in Europe in 2011 by the ERA Steering Group Human Resources and Mobility (ERA SGHRM), European Commission Directorate-General for Research & Innovation, 27.06.2011. Також для вдосконалення НПП був використаний досвід провідних вітчизняних університетів: Київського Національного університету ім. Тараса Шевченка та Національного університету «Києво-Могилянська академія», що займають 1 та 2 місце консолідованого рейтингу ЗВО України та ряду іноземних університетів, що активно здійснюють підготовку наукових кадрів, зокрема: Юридичної школи Вільнюського університету (Литва), Віденського університету (Австрія) Оттавського Університету (Канада). З ОНП вказаних ЗВО були запозичені положення щодо оволодіння сучасними світоглядно-методологічними підходами до дослідження правових явищ і процесів, оволодіння навичками використання сучасних інформаційних технологій для вирішення науково-дослідницьких та інноваційних завдань, додержування стандартів академічної доброчесності.

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Враховуючи відсутність стандарту вищої освіти за відповідним рівнем у Сумському державному університеті розроблено тимчасовий стандарт вищої освіти зі спеціальності 081 Право (ТСВОП) відповідно до Національної рамки кваліфікацій (НРК) та методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти <https://tinyurl.com/y7wzu059>.

З метою забезпечення кореляції визначених компетентностей ОНП з класифікацією компетентностей 8-го рівня НРК у процесі розроблення ОНП використовувалась Матриця відповідності компетентностей та дескрипторів НРК, що є інформаційним додатком до ТСВОП. Відповідність програмних результатів ОНП дескрипторам НРК: Знання (ЗН1), які забезпечують концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності. Приклади відповідних ПРН з ОП: ПРН1, ПРН2.

Уміння/навички (УМ1, УМ2, УМ3), які необхідні для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики, започаткування, планування, реалізація та коригування послідовного процесу ґрунтовного наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, критичний аналіз, оцінка і синтез нових та комплексних ідей. Приклади відповідних ПРН з ОП: ПРН3, ПРН4, ПРН5, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН10.

Комунікації (К1, К2), які стосуються наукових досліджень аспірантів, а саме здатності вільно спілкуватися з питань, що стосуються їх сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством загалом, а також використання академічної української та іноземної мови у професійній діяльності та дослідженнях. Приклад ПРН з ОНП: ПРН1, ПРН9, ПРН10.

Відповідальність і автономія (АВ1, АВ2), які, зокрема, дозволяють аспіранту, який завершив навчання за ОНП, демонструвати значну авторитетність, інноваційність, високий ступінь самостійності, академічну та професійну

добросесність, послідовну відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності, а також здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення. Приклади відповідних ПРН з ОНП: ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН9, ПРН10.

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

60

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

45

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

15

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

ОНП «Право» розроблена відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» і Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах). ОНП сформована як симбіоз вдало збалансованих компонентів освітньої складової (загальної, професійної та практичної підготовки), забезпечення вибору індивідуальної траєкторії здобувачів освіти шляхом виокремлення широкого переліку освітніх компонентів вільного вибору. Зміст ОНП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності. Об'єктом вивчення та діяльності заявленої для ОНП спеціальності є право як соціальне явище в цілому, вивчення права ґрунтується на правових цінностях та принципах, в основу яких покладені права та основоположні свободи людини. Цілями навчання відповідно до Тимчасового стандарту СумДУ для спеціальності 081 «Право» є здобуття концептуальних та методологічних знань в галузі права, засвоєння основних правових концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем права, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у галузі права, формування компетентностей, що забезпечують виконання власного наукового дослідження та завдань інноваційного характеру, започаткування планування, реалізація та корегування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної добросесності. Загальну підготовку за ОНП забезпечують освітні компоненти ОК1–ОК7 (набуття універсальних навичок дослідника). Професійну підготовку забезпечують ОК8 і ОК9. Практичну підготовку забезпечує ОК 10, що має на меті набуття здобувачами вищої освіти досвіду педагогічної та навчально-методичної діяльності за професійним спрямуванням. Здобуття мовних компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій забезпечується ОК5 «Англійська мова академічного спрямування» та ОК 7 «Культура наукової української мови» (всього – 9,0 кредитів ЄКТС). ОК 2 «Методологія та методи наукових досліджень» забезпечує підготовку фахівців, здатних розв'язувати комплексні проблеми в галузі дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права. Загальні компетентності та соціальні навички формуються як при вивченні дисциплін загальної, так і професійної підготовки. В рамках ОК здобувачі освіти вивчають сучасні підходи, застосовувані у практичній площині, досвід представників наукової спільноти з метою вирішення теоретичних передбачень права. Інструментарій та обладнання за ОНП – інформаційно-комунікаційні системи, програма «Ліга: Закон», яка допомагає реагувати на зміни у законодавстві.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Усі здобувачі ступеня доктора філософії за ОНП «Право» мають можливість сформувати індивідуальну освітню траєкторію з метою надання їм можливості поглибленої підготовки за сферами, що визначають характер майбутньої професійної діяльності, освітньої підтримки в науковому дослідженні, сприяння розвитку їх особистим інтересам через:

1. вільний індивідуальний вибір ОК (представлених у каталогах) в обсязі, що відповідає вимогам Закону України «Про вищу освіту»;
 2. можливість вибору форми навчання (традиційної, електронної, змішаної та онлайн форм);
 3. можливість вибору ОК, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти, інших ОП;
 4. можливість індивідуального вибору тематики індивідуальних завдань, творчих, науково-дослідницьких та проєктних робіт з навчальних дисциплін, тематики дисертацій;
 5. можливість участі у програмах внутрішньої та міжнародної мобільності, в тому числі віртуальних академічних обмінів;
 6. можливість визнання результатів навчання за результатами вивчення масових он-лайн курсів;
 7. неформальну освіту шляхом участі у роботі творчих лабораторій, наукових гуртків, літніх / зимових шкіл.
- Результати анкетування щодо якості ОНП, проведене в січні-лютому 2021 року, а також результати фокус-групового дослідження засвідчили в цілому достатній рівень задоволеності здобувачів ОНП «Право» щодо можливостей

формування індивідуальної освітньої траєкторії.

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Сформована нормативна база для забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін: Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в СумДУ <https://tinyurl.com/2987ckwv>, рішення вченої ради з питання «Про вдосконалення структури та змісту ОНП та навчальних планів здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня» <https://tinyurl.com>

Заходи щодо забезпечення права здобувачів на вільний вибір дисциплін:

1. Підготовча робота кожного навчального року у термін до 01 листопада:

- ознайомлення здобувачів з особливостями освітнього процесу й структури навчальних планів у розрізі обов'язкових та вибіркових складових;

- інформування здобувачів про порядок, строки та реєстрацію для вивчення дисциплін вільного вибору; ІПК протягом 1-10 жовтня ознайомлює здобувачів з індивідуальним планом підготовки в аспірантурі, можливостями формування індивідуальної траєкторії, доводить до відома перелік обов'язкових та каталоги вибіркових дисциплін, надає для заповнення здобувачам індивідуальний план підготовки.

2. Методична робота щодо формування/оновлення каталогів дисциплін вільного вибору:

- у термін до 31 жовтня кожного навчального року Ради із забезпечення якості вищої освіти інститутів/факультетів подають пропозиції щодо формування каталогу дисциплін вільного вибору (загальної підготовки) аспірантів для подальшого їх затвердження на Раді з якості СумДУ;

- у термін до 30 грудня кожного навчального року Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ННІ права актуалізує перелік дисциплін вільного вибору /траєкторій профілізації циклу професійної підготовки (мейджорів) з урахуванням результатів опитування здобувачів вищої освіти щодо організації їх вивчення, результатів моніторингу ринку праці, якими виявлено їх невідповідність його потребам тощо.

Формування переліку відбувається з урахуванням уже затверджених тем аспірантів поточного року набору та пріоритетної тематики наукових досліджень їх потенційних керівників на майбутній рік;

3. Процедура реєстрації для вивчення вибіркових дисциплін здійснюється здобувачами шляхом подачі письмової заяви на ім'я директора ІПКВК протягом двох тижнів з дати їх зарахування. Заява зберігається у ІПКВК протягом усього терміну навчання аспіранта. На підставі поданих заяв ІПКВК формує подання на розподіл академічних груп за обраними дисциплінами. За результатами вибору групи (потоків) формуються з урахуванням мінімальних та максимальних обмежень, встановлених каталогом вибіркових дисциплін. Протягом 1-го курсу аспірант за погодженням зі своїм науковим керівником може змінювати свій вибір дисциплін, на підставі чого вносяться зміни у його індивідуальний навчальний план. Забороняється змінювати вибір дисциплін, викладання яких передбачено у поточному навчальному році.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Навчальний план ОНП «Право» передбачає здійснення практичної підготовки здобувачів освіти за професійним спрямуванням. Практична підготовка передбачена ОК 10 «Педагогічна практика за професійним спрямуванням» (4 кредити ЄКТС) як обов'язковий компонент ОНП. Метою педагогічної практики за професійним спрямуванням є формування професійних компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників системи вищої освіти, здатних використовувати, створювати та впроваджувати нові методи та технології навчання, набуття досвіду самостійної наукової роботи, синхронізувати потреби практики із можливостями освітнього процесу, особливостями професійної риторики. Елементи практичної фахової підготовки мають ОК4 «Управління науковими проєктами» (передбачає підготовку проєктної заявки на фінансування наукових досліджень та її «краш-тестування») та ОК6 «Методика підготовки наукових праць» (здобувачі готують наукову статтю за IMRaD структурою). За результатами опитування здобувачів вищої освіти в поточному н. р. аспіранти в повній мірі задоволені практичною підготовкою в межах ОНП.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

За результатами аналізу ринку праці визначено, що випускник ОНП має сформувати наступні «soft skills», які є необхідні для успішної професійної діяльності: здатність генерувати нові ідеї (креативність), опанування дослідницькими навичками високого рівня та здатність представляти власні результати досліджень, здатність до роботи в команді та лідерства під час реалізації досліджень, саморозвитку. Ці навички відбиті у компетентностях ЗК1-ЗК5, ФК1 та ФК5, а також у програмних результатах навчання ПРН1-ПРН3, ПРН7-ПРН9. Навчання на ОНП дозволяє здобути «soft skills» як через освітні компоненти, що формують основні загальні компетентності (Філософія науки, Методологія та методи наукових досліджень, Інноваційна педагогічна діяльність, Управління науковими проєктами, Англійська мова академічного спрямування, Методика підготовки наукових праць, Культура наукової української мови) так і опосередковано – через фахові освітні компоненти, зокрема ОК8 – ОК9 (Актуальні наукові дослідження в юриспруденції, Правовий інструментарій регулювання суспільних відносин). Розвитку таких навичок сприяє використання таких методів навчання як: проблемно-орієнтоване навчання та робота в групах, проєктна робота, наукові дискусії, метод створення ситуативних задач та вирішення кейсів. Освітні компоненти за ОНП забезпечують заявлені соціальні навички, що полягають у оволодінні лідерськими якостями, здатністю генерувати нові знання, здатності до самонавчання та саморозвитку, здатність брати на себе відповідальність та креативність.

Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Загальні вимоги до організації СРС задекларовані в Положенні про організацію освітнього процесу в СумДУ (підрозділ 6.3) та інших нормативних актах <http://normative.sumdu.edu.ua>. Розподіл навчального навантаження за ОНП «Право» в розрізі видів навчальної роботи складає: аудиторна робота – 580 год. (32,2%). СРС – 1220 год. (67,8%). Обсяг годин, що відводяться на СРС в межах окремої дисципліни, за ОНП в середньому складає 67 %. Розподіл годин навчального часу за навчальними тижнями та видами роботи здобувача освіти відображається в програмі навчальної дисципліни та силабусі. Для підвищення ефективності засвоєння матеріалу, передбаченого для самостійного вивчення, використовуються відкриті електронні навчальні ресурси СумДУ <https://elearning.sumdu.edu.ua>, електронний інституційний репозитарій університету <https://essuir.sumdu.edu.ua> та інші відкриті освітні ресурси. Для організації СРС за дисциплінами ОНП передбачені консультації викладачів згідно графіків, розміщених на сайті ННП. Для з'ясування реального обсягу навантаження здобувачів на ОНП використовуються результати обговорення ОНП фокус-групами та висновки і рекомендації здобувачів освіти-членів РПГ, а також результати анкетування здобувачів. Отримані результати дають змогу оцінити, які дисципліни здобувачі вважають перевантаженими, які, навпаки, недовантажені. На основі аналізу та узагальнення отриманих даних гарантом РПГ розробляються пропозиції щодо внесення змін до навчального навантаження на наступний навчальний рік.

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

За дуальною формою у класичному розумінні за ОНП «Право» не здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, проте СумДУ вживає заходів щодо її впровадження. В той же час, за ОНП реалізуються окремі елементи дуальної освіти, зокрема з можливістю оформлення індивідуального графіку навчання відповідно до Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком (<http://surl.li/ffcz>). Так, здобувачі освіти Б. Павленко та Н. Глущенко працюють на 0,5 ставки викладача-стажиста на кафедрі адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки. Крім того, елементи дуальної освіти для здобувачів вищої освіти ОНП «Право» реалізуються шляхом залучення до науково-дослідної або дослідно-експериментальної роботи випускової кафедри з виконанням посадових обов'язків згідно з трудовими договорами з відповідною оплатою праці. Зокрема, аспірантка А. Стеблянка є виконавцем НДР (№ ДР 0120U100474). Таким чином, реалізація зазначених елементів дуальної освіти сприяє підвищенню якості практичної підготовки здобувачів вищої освіти ОНП «Право» відповідно до реальних вимог ринку праці.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<https://vstup.sumdu.edu.ua/vstup-do-aspirantury.html>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Відповідно до Правил прийому приймаються особи, які здобули ступінь магістра. Вступні випробування проводяться у формі письмового тестування відповідними предметними комісіями та складаються з:

– вступного іспиту зі спеціальності;

– вступного іспиту з іноземної мови (англійської, німецької або французької).

Програмою вступного іспиту при прийомі на навчання для здобуття ступеня «доктора філософії» зі спеціальності 081 Право <https://vstup.sumdu.edu.ua/images/aspirantura/programmy/pravo.pdf> передбачено, що вступний фаховий іспит складається з тестових завдань та охоплює навчальну програму дисциплін з метою забезпечення перевірки знань, умінь і навичок вступників до аспірантури. Програма складена відповідно до ключових положень основних дисциплін спеціальності – «Адміністративне право і процес», «Фінансове право», «Інформаційне право» та ін. Завдання випробування з іноземної мови базуються на загальноєвропейських вимогах та критеріях, встановлених для рівнів B2 і B2+ та вважаються мінімально прийнятними для магістрів, які претендують на вступ на навчання для здобуття ступеня доктора філософії. Вступник звільняється від складання вступного іспиту з іноземної мови, якщо він підтвердив свій рівень знання: дійсним сертифікатом не нижче рівня B2.

Також П 5.5.11. Правилами прийому передбачено, що рішенням приймальної комісії нараховуються додаткові бали за особливі успіхи у навчальній та/або науковій діяльності за відповідною спеціальністю (статті, патенти, перемоги у ВКСНР, олімпіадах).

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності,

регулюються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти <https://tinyurl.com/scksy8t> та Положенням про організацію освітнього процесу в СумДУ <https://tinyurl.com/t4yssp>. Доступність визнання результатів навчання реалізується через прозорі механізми процедури перезарахування освітніх компонент. Відповідно до нормативної бази СумДУ, визнання результатів навчання та перезарахування освітніх компонент здійснюється на основі укладеного договору про навчання (стажування) за програмою академічної мобільності. Перезарахування результатів навчання здійснюється директором ІПКВК згідно з програмою академічної мобільності, затвердженою у встановленому порядку, відповідно до наданої академічної довідки або аналогічного документу, отриманого здобувачем вищої освіти в іншому ЗВО. Поінформованість здобувачів про можливість визнання результатів навчання забезпечується наявністю відповідної нормативної бази у вільному доступі <https://tinyurl.com/s36505n> та ознайомленням з документами під час оформлення договору про навчання (стажування) за програмою академічної мобільності. Переведення, поновлення здобувачів з інших ЗВО і визнання результатів навчання регламентуються Положенням про переведення, відрахування та поновлення здобувачів у СумДУ, затвердженим наказом від 28.12.19 №00950-І <https://tinyurl.com/t25x9ls>, наявним у відкритому доступі.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

У 2019 р. здобувач вищої освіти за ОНП Віолетта Торяник брала участь у програмі академічної мобільності у формі навчання з 06.10.2019 року по 13.10.2019 року в м. Будапешт (Угорщина), результати навчання були визнані як окрема складова освітньої компоненти «Цивільне право».

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Визнання результатів неформального навчання регламентується Положенням про перезарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти СумДУ, отриманих у неформальній освіті <https://tinyurl.com/sq3auzb>. Перезарахування здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження досягнення здобувачем результатів навчання, передбачених ОНП, за якою він навчається. Для перезарахування результатів здобувач подає до ІПКВК освітню декларацію та документи, що підтверджують участь у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи; опис заходу неформальної освіти тощо). На підставі цього керівник групи забезпечення спеціальності, за якою навчається здобувач, формує комісію з атестації (не менш ніж 3 особи) під своїм головуванням з-поміж членів РПГ ОНП (з обов'язковим включенням до складу комісії гаранта) і групи забезпечення спеціальності. Вона визначає змістовну відповідність отриманих результатів неформального навчання та освітнього компонента ОНП, за якою навчається здобувач, обсяг перезарахування, підсумкову оцінку. Рішення комісії про перезарахування чи неперезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, затверджується директором ІПКВК. Відповідна нормативна база є у вільному доступі на сайті СумДУ, інформація доводиться до здобувачів через систему електронних особистих кабінетів.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

Здобувачі ОНП «Право» є учасниками різних заходів неформальної освіти, що обумовлено проведенням як наукових досліджень, так і професійним розвитком. Наприклад, здобувачі вищої освіти за ОНП Павленко Б.О. та Курява В.В. пройшли навчання за декількома програмами, що підтверджено сертифікатами навчання та подали освітні декларації про перезарахування результатів навчання отриманих у неформальній освіті, комісією переглянуті сертифікати та перезараховані результати їх навчання за дисципліною «Методологія та методи наукових досліджень».

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Академічний персонал, відповідальний за запровадження ОНП «Право» та її компонентів, забезпечує узгодженість між програмними результатами навчання, методами навчання та викладання. При цьому дотримуються рекомендації Довідника користувача ЄКТС, відповідно до якого конструктивне узгодження результатів навчання, видів навчальної діяльності та оцінювання є невід'ємною вимогою до освітніх програм. Відповідність методів навчання й викладання результатам навчання за окремими освітніми компонентами та результатами навчання за ОНП обґрунтовується у силабусах освітніх компонентів. Форма силабусів передбачає узгодження результатів навчання за ОК з програмними результатами навчання, методами навчання та викладання.

Навчання і викладання за ОНП передбачає:

- інтерактивні та візуалізовані лекції (ОК1, ОК3, ОК4, ОК8);
- застосування як традиційної системи методів і прийомів, так і інноваційних інтерактивних методик, зокрема: кейс-метод (ОК4), ділова гра (ОК6), наукові дискусії та дебати (ОК2, ОК6, ОК9), проєктне навчання (ОК4, ОК6). Акцент робиться на саморозвитку та самонавчанні (ОК1-ОК7), вмінні презентувати результати досліджень (ОК4, ОК6, ОК5, ОК6, ОК7);
- за організаційними формами: електронне навчання в системі Google Classroom (ОК2, ОК3, ОК6), Google Meet (ОК6,

OK7), у форматі Youtube-каналу та You tube-лекцій (OK3), технології електронного навчання MIX/OCW (LecturED) (OK2, OK3).

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

Студентоцентроване навчання є основою для цієї ОНП та передбачає: можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій; застосування методів активного навчання; акцент на критичному й аналітичному навчанні та розумінні; розширення автономії здобувачів вищої освіти; рефлексивний підхід до процесів навчання й викладання як із боку здобувачів вищої освіти, так і викладача. Втілення студентоцентрованого навчання і викладання передбачає: повагу й увагу до розмаїтості здобувачів та їхніх потреб, уможливаючи гнучкі навчальні траєкторії; застосування різних способів подачі матеріалу; гнучке використання різноманітних педагогічних методів; регулярне оцінювання і коригування способів подачі матеріалу та педагогічних методів; заохочення почуття незалежності водночас із забезпеченням належного наставництва і підтримки з боку викладача. Рівень задоволеності формами і методами навчання та викладання визначається через проведення систематичних опитувань здобувачів вищої освіти щодо якості освітніх програм та якості організації освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін. Результати оцінювання якості ОНП у січні-лютому 2021 р. демонструють повну задоволеність респондентів ОНП «Право» формами та методами навчання і викладання, які сприяють досягненню заявлених результатів навчання. Узагальнюючий показник якості організації освітньої діяльності викладачів за ОНП «Право» за осінній семестр 2020-2021 н.р. відповідає рівню якості «Високий».

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Положення про організацію освітнього процесу у СумДУ визначає основні види навчальних занять. Відповідно до нього, лектор не обмежується в питаннях трактування навчального матеріалу, формах і засобах доведення його до здобувачів вищої освіти. Види навчальних занять, які застосовуються, повинні відображатись у навчальному плані та силабусі дисципліни. Тому, викладач може обирати найбільш доцільні методи навчання задля якісного досягнення програмних результатів навчання. Методи навчання і викладання на ОНП дозволяють реалізуватися принципам академічної свободи, передбачається їх максимальна варіативність, урахування свободи слова і творчості, що відповідає принципу академічної свободи наукового-педагогічного працівника. Принцип академічної свободи є одним із базових у СумДУ. Викладачі та здобувачі освіти мають право на свободу обговорення, свободу обирати теми наукових досліджень і проводити їх своїми методами, свободу поширення і публікацій результатів досліджень, свободу участі в наукових заходах, професійних або представницьких академічних органах. Здобувачі є вільними у виборі тем індивідуальних завдань та тем для проведення дисертаційного дослідження. Реалізуючи певні методи навчання в освітньому процесі, викладачі сприяють вільним висловлюванням здобувачами своєї точки зору, ставлення до певних процесів та явищ. За наявності іншої точки зору, здобувач має аргументовано її довести.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

На сайті СумДУ <http://surl.li/ktwi> у вільному доступі розміщена вся необхідна інформація щодо організації та змісту освітнього процесу за ОНП: профіль ОНП у каталозі СумДУ <http://surl.li/ffbo> для розуміння, який освітній компонент формує певний програмний результат; каталог курсів, що міститиме інформацію про всі освітні компоненти всіх ОНП СумДУ <http://surl.li/ktwl> з можливістю адаптивного відбору користувачем за певними критеріями (формування розпочато з 2021 року); каталоги вибіркових дисциплін, графіки навчального процесу тощо.

Відповідно до нормативної бази СумДУ основну інформацію про навчальну дисципліну (цілі, зміст та очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання) містить силабус, що знаходиться у вільному доступі на сайті СумДУ та кафедри, детально роз'яснюється під час першого заняття із окремого освітнього компоненту. Крім того, діють спеціалізовані електронні ресурси СумДУ, що містять навчально-методичні матеріали дисциплін, зокрема інституційний репозитарій (<https://essuir.sumdu.edu.ua/>), електронна бібліотека (<http://surl.li/ffod>), системи OCW (<https://ocw.sumdu.edu.ua/>) та MIX (<https://mix.sumdu.edu.ua/>) тощо, які надають можливість доступу здобувачів вищої освіти до необхідної інформації.

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Навчання на ОНП «Право» органічно поєднується із дослідженнями, зокрема ОК6 «Методика підготовки наукових праць» (через вивчення процесу рецензування та розгляду статей у видавництвах Springer та Inderscience Publishers (журнали із БД WoS та Scopus), ОК8 «Актуальні наукові дослідження в юриспруденції» (через вивчення написання статей професійного правничого спрямування у журналі, що обліковуються наукометричними базами даних WoS та Scopus); як результат вивчення ОК9 «Правовий інструментарій регулювання суспільних відносин» здобувачі освіти готують наукову статтю за темою свого дисертаційного дослідження для публікації.

Навчання за ОНП передбачає застосування дослідницьких методів (індивідуальної, групової дослідницької, проектної роботи), спрямованих на розвиток наукового й критичного мислення; створення наукових груп здобувачів для підготовки спільних наукових проектів, написання наукових статей. Методики тренінгового навчання в контексті виконання пошукових та творчих завдань з використанням сучасних інформаційних технологій, роботи з базами бібліографічних, статистичних та інших видів даних забезпечують поглиблення основних та фахових компетентностей. Формами поєднання навчання і досліджень здобувачів за ОНП також є:

долучення до виконання НДР, у тому числі з оплатою праці (А.Стеблянко), можливість для здобувачів взяти участь у грантах НТСА СумДУ. З метою поєднання навчання та досліджень під час реалізації ОНП практикується апробація результатів науково-дослідницької роботи під час проведення всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій за відповідними тематиками, обговорення матеріалів дослідження на наукових та науково-методичних семінарах і круглих столах із залученням провідних фахівців зі спеціальності, опублікування тез, виступів і написання статей за напрямом дисертаційного дослідження.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У СумДУ сформовані вимоги щодо укладання робочої програми навчальної дисципліни з її щорічним оновленням з урахуванням результатів перегляду ОНП щодо відповідності тенденціям змін у галузі, побажань та зауважень здобувачів та інших стейкхолдерів. Перегляд РП здійснюється за ініціативою робочої групи освітньої програми, стейкхолдерів або за ініціативою кафедр. Зміни вносяться у вигляді додатку до РП навчальної дисципліни. З урахуванням того, що ОНП «Право» належить до спеціальності 081 «Право», а нормативно-правова база постійно змінюється, то робочі навчальні програми переглядаються щорічно, на першому засіданні кафедри у навчальному році. Викладачі також систематично оновлюють курси з точки зору методів викладання, навчання, матеріалів для підготовки, засобів навчання. До ОК4 введено додаткові розділи, що стосуються формування здатності аспірантів управляти науковими проектами та писати пропозиції із залученням працівників НТСА та старт-ап центру СумДУ), а також виконання творчих завдань у формі створення проектної заявки.

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

Більшість національних та міжнародних рейтингів відзначають СумДУ у групі лідерів серед ЗВО України. У світовому рейтингу THE World University Rankings 2020 СумДУ визначено на 2-6 національній позиції, університет також щорічно входить до світового рейтингу QS World University Rankings. Викладачі за ОНП брали участь у міжнародній академічній мобільності для підвищення кваліфікації: доц. Старинський М.В. (Варненський університет менеджменту, Болгарія, 2019); доц. Загора О.М. (Університет Міссурі, США, 2018; Дослідно-інформаційний центр Кнесету, Ізраїль, 2019), доц. Артюхов А.Є. (Познанський Інститут розвитку міжнародного співробітництва, Польща, 2020), доц. Резнік О.М. (Варненський вільний університет ім. Чорнориця Храбра, Болгарія, 2019); доц. Артюхов А.Є. проходив стажування для освітян в Духовній академії Університету С.Вишинського за напрямом «Академічна доброчесність», Польща, 2018. Здобувачі за ОНП активно беруть участь в наукових стажуваннях за кордоном, зокрема: Стеблянко А. та Павленко Б. – в Технічному університеті м. Лодзь, Польща, 2019; Павленко Б. – в Мовній школі “Kensington Academy of English”, Великобританія, 2019. Аспірант за ОНП Торяник В. навчався в Європейському молодіжному центрі (Угорщина, 2019) та в Молодіжному центрі Епірусу (Греція, 2019). Викладачам і здобувачам надається доступ до міжнародних інформаційних ресурсів, світових наукових здобутків за ОНП <https://tinyurl.com/y7u6rw4j>.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти визначена Положенням про організацію освітнього процесу <https://tinyurl.com/uattv2r> та Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в СумДУ <https://tinyurl.com/2987ckwv>. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів у межах освітніх компонентів ОНП є чіткими, зрозумілими, надають можливість встановити досягнення здобувачем результатів навчання та своєчасно доводяться до аспірантів. Форми контрольних заходів із навчальних дисциплін визначено в освітній програмі, навчальному плані, робочій програмі, силабусі навчальної дисципліни. Форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання, адже при укладанні робочих навчальних програм їх зміст узгоджується з результатами дисципліни та результатами навчання. Чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів і критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти забезпечуються: ґрунтовним підходом кафедр до їх планування і формулювання; обов'язковим узгодженням результатів навчання, видів навчальної діяльності та оцінювання; наскрізною роз'яснювальною роботою зі здобувачами, в тому числі щодо технологій контрольних заходів, графіку та граничних дат контрольних заходів тощо

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Контрольні заходи є необхідним елементом зворотного зв'язку у процесі навчання. Форми контрольних заходів і критерії оцінювання здобувачів у межах освітніх компонентів ОНП є чіткими, зрозумілими, надають можливість встановити досягнення результатів навчання завдяки тому, що на етапі укладання робочих програм форми контрольних заходів мають відповідати результатам дисциплін, скорельованим з програмними результатами навчання. Форми контрольних заходів прописані у самій ОНП, деталізуються навчальними планами, робочими програмами та силабусами. У межах навчальних дисциплін робочими програмами для визначення рівня засвоєння

навчального матеріалу може використовуватись: поточний контроль (оцінювання роботи на практичних заняттях, контроль за виконанням індивідуальних творчих і дослідницьких завдань (проектів), експрес-тестування, презентації, есе), підсумковий контроль у формі письмового екзамену або заліку. Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів оцінювання і контролю, що передбачають перевірку розуміння програмного матеріалу навчальної дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних результатів навчання після опанування навчальної дисципліни.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання оновлюється щорічно на початку навчального року та надається здобувачам вищої освіти у розрізі дисциплін в каталозі курсів на центральному вебсайті, сайті ННІ Права. Також зміст робочої програми та силабусу доводиться викладачем до відома здобувачів на початку семестру і впродовж періоду викладання дисципліни не змінюється. Про строки проведення контрольних заходів здобувачі повідомляються через електронний розклад. У кожному семестрі аудиторні години з навчальних дисциплін потижнево розподіляються та відображаються у розкладі навчальних занять. Рівень досягнених результатів навчання здобувачів вищої освіти відображається у відомості обліку успішності, з якими кожен здобувач може ознайомитись через особистий кабінет. Результати опитування здобувачів вищої освіти щодо якості ОНП показують, що всі респонденти ОНП «Право» відмітили чіткість та зрозумілість форм та методів контрольних заходів.

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» за третім рівнем вищої освіти відсутній. Форми атестації здобувачів вищої освіти за ОНП «Право» відповідають вимогам Тимчасового стандарту вищої освіти СумДУ, яким передбачено проведення атестації шляхом публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії його індивідуального навчального плану.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти визначена Положенням про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fezf>), Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Сумському державному університеті <https://normative.sumdu.edu.ua/?task=getfile&tmpl=component&id=aed8cbf7-2da4-eb11-bab1-d4856459ca35&kind=>. Процедура проведення контрольних заходів регулюється окремими розділами Положення про організацію освітнього процесу, що регламентують проведення вхідного, поточного, відстроченого (контроль залишкових знань, умінь та інших програмних результатів навчання) та підсумкового контролю, та містять процедуру проведення контрольних заходів, а також процедури повторної здачі та оскарження результатів. Відповідно до вказаних актів екзаменаційні матеріали для проведення заходів семестрової атестації розробляються на основі робочих програм навчальних дисциплін. Перелік завдань за темами формується викладачами, відповідальними за дисципліну (лекторами), ухвалюється рішенням кафедри та доводиться до відома здобувачів вищої освіти на початку викладання дисципліни. На основі сформованого переліку завдань складаються екзаменаційні білети та критерії оцінювання, що затверджуються рішенням кафедри. Зміст робочих програм із навчальних дисциплін та силабусів передбачає визначення кількості годин та розподіл балів за кожним контрольним заходом. Терміни проведення заліків, іспитів визначаються робочим навчальним планом і графіком освітнього процесу університету.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

Об'єктивність екзаменаторів забезпечується: рівними умовами для всіх здобувачів (тривалість контрольних заходів, його зміст і кількість завдань, механізм підрахунку результатів тощо), відкритістю інформації про умови проведення контрольних заходів та єдиними критеріями оцінювання. Встановлені єдині правила перездачі контрольних заходів, оскарження результатів атестації. Об'єктивність викладачів при проведенні екзаменів забезпечується проведенням виключно письмових екзаменів або, за потреби, тестових процедур. Основною процедурою запобігання конфлікту інтересів відповідно до наказу ректора «Про заходи щодо запобігання корупції» <https://tinyurl.com/tngj3vl> є усунення від прийняття рішень та вчинення дій в умовах реального конфлікту інтересів. На ОНП «Право» не було випадків врегулювання конфлікту інтересів. Проте, з метою їх запобігання роботи здобувачів зберігаються протягом року після вивчення навчальної дисципліни. Зазначені вище процедури сприяють усуненню конфлікту інтересів та забезпечують об'єктивність екзаменаторів.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Правила перескладання підсумкового контролю у разі отримання незадовільної оцінки регламентується п. 7.6.4 Положення про організацію освітнього процесу та передбачають можливість дворазового перескладання – перший

раз викладачу, другий раз комісії. Цей порядок передбачає стандартні етапи: ознайомлення з графіком перескладань, отримання індивідуального екзаменаційного листка, перескладання за стандартними процедурами. У разі незадовільного складання ПСК комісії здобувач вищої освіти одержує оцінку «незадовільно» («F») і відраховується з університету після закінчення семестрової атестації, крім випадків, передбачених п. 7.6.16 цього Положення (за наявності поважних причин) і дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до 1 жовтня наступного навчального року через додаткове вивчення освітніх компонентів (навчальних дисциплін, модулів тощо) понад обсяги, встановлені навчальними планами (програмами), та повторну семестрову атестацію з них. При цьому вивчення вибіркових дисциплін може бути замінене на вивчення іншої дисципліни відповідного циклу та обсягу.

Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

У п. 7.7. Положення про організацію освітнього процесу (<http://surl.li/fezf>) чітко описана процедура розгляду звернень здобувачів вищої освіти щодо оцінювання результатів навчання, де зазначено, що у разі непогодження з оцінкою модульної або семестрової атестації здобувач вищої освіти має право подати апеляцію. Апеляція подається особисто здобувачем на ім'я директора Інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації; за фактом заяви створюється комісія за головування директора ІПКВК, члени якої вивчають обставини скарги та визначають, чи були порушення при проведенні атестації. Апеляція розглядається апеляційною комісією не пізніше наступного робочого дня після її подання. Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом. Результати розгляду апеляції доводяться до відома здобувача. У разі встановлення порушень, що вплинули на результати оцінювання, оцінка може змінюватись за рішенням апеляційної комісії. На ОНП «Право» не було випадків оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Відповідним рішенням Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ (https://sumdu.edu.ua/images/content/general/gen-info/council-quality/2020-05-20_decision-1.pdf) визначено основні заходи системної роботи із завершення розробки та подальшої імплементації університетської системи забезпечення академічної доброчесності в освітню і наукову діяльність. На виконання цього рішення нормативна база університету (<http://surl.li/ffpb>) наразі включає комплекс документів, присвячених розбудові університетської системи забезпечення академічної доброчесності (розділ 2 основної нормативної бази системи управління якістю діяльності СумДУ). Політика та стандарти дотримання академічної доброчесності визначені Кодексом академічної доброчесності, процедури дотримання академічної доброчесності – Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<http://surl.li/ffat>), Методичною інструкцією щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень (<http://surl.li/ffcp>), наказами ректора «Щодо створення університетської Комісії з етики та управління конфліктами», «Про підписання декларацій про дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу». Для організації системної роботи з напрямку академічної доброчесності в університеті створено Групу сприяння академічній доброчесності, діяльність якої регламентується відповідним Положенням.

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності? Керівники дисертаційних робіт здійснюють моніторинг дотримання академічної доброчесності здобувачами впродовж усього періоду навчання та підготовки дисертаційної роботи. Дисертації здобувачів вищої освіти на етапі подання роботи до захисту перевіряються спеціалізованими вченими радами. Перевірка робіт на наявність ознак академічного плагіату обов'язково передуює усім іншим процедурам розгляду, алгоритм перевірки визначається п. 5 Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин <https://tinyurl.com/vlblwh9>. Університетом укладено договори з компаніями ТОВ «Антиплагіат» та «Plagiat.pl» на використання систем «Unicheck» та «StrikePlagiarism» для перевірок дисертаційних та наукових робіт. Для перевірки інших видів навчальних робіт можуть бути використані програмні продукти, які знаходяться у відкритому доступі. Унікальність англійських текстів з 2019 року перевіряється через сервіс Grammarly. Технічним адміністратором та координатором використання систем «Unicheck» та «StrikePlagiarism» в університеті виступає бібліотека. Адміністратор створює облікові записи операторів системи та розподіляє права на перевірку робіт. Технологічна складова перевірки навчальних і дисертаційних робіт на наявність текстових запозичень визначена відповідною Методичною інструкцією <https://tinyurl.com/vnb35kh>. Банк дисертаційних робіт формується в університетському репозитарії <http://essuir.sumdu.edu.ua/>.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Університет активно популяризує академічну доброчесність серед усіх учасників освітнього процесу на основі її широкої імплементації у внутрішню культуру якості. Всі учасники освітнього процесу Університету на добровільних засадах ознайомлюються з Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у Сумському державному університеті та підписують декларацію про дотримання академічної доброчесності. Популяризації академічної доброчесності у аспірантів сприяє обов'язкова навчальна дисципліна «Методологія та методи наукових досліджень» (ОК2), «Методика підготовки наукових праць» (ОК6). Також в обов'язковому порядку здійснюється перевірка на академічний плагіат дисертаційних робіт на етапі представлення для розгляду спеціалізованою радою, рукописів статей, тез доповідей (конференцій, семінарів, з'їздів, конгресів, тощо), що сприяє формуванню академічної доброчесності, дотриманню вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, впровадженню практики належного цитування у аспірантів інституту. Інформаційно-

консультативне супроводження здобувачів відбувається також зокрема, через веб-сайт «Академічна доброчесність» (<https://integrity.sumdu.edu.ua/uk/>).

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Перелік основних порушень доброчесності визначений Кодексом академічної доброчесності <https://tinyurl.com/ukoq7bo>. Виявлення фактів порушення академічної доброчесності здобувачами здійснюється викладачами та керівниками. Відповідальність за дотримання академічної доброчесності покладається на здобувачів та співробітників університету. Рішення щодо виду академічної відповідальності за порушення доброчесності може прийматись зазначеними особами, комісіями з академічної доброчесності та/або університетською Комісією з етики та управлінням конфліктами. Реакція на порушення академічної доброчесності унормована в Положенні про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин <https://tinyurl.com/vlblwh9> та Методичною інструкцією щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень <https://tinyurl.com/vnb35kh>. Серед видів відповідальності здобувачів за порушення доброчесності можна виділити: - зниження результатів оцінювання, - повторне виконання окремого розділу (розділів) або всієї роботи; - призначення додаткових контрольних заходів (індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо). На ОНП порушення академічної доброчесності встановлено не було.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників СумДУ та укладання з ними трудових договорів (контрактів) передбачає встановлення додаткових вимог до претендентів. При проведенні конкурсного відбору претенденти подають Інформаційну довідку щодо відповідності професійно-кваліфікаційним вимогам, наукової та професійної активності претендента на заміщення посади професорсько-викладацького складу за затвердженим шаблоном, яка дає змогу всебічно оцінити професійну та академічну кваліфікацію. Показники, визначені довідкою є підставою для визначення терміну контракту науково-педагогічного працівника. Для проведення конкурсного відбору наказом ректора створюється центральна конкурсна комісія, до складу якої входять проректори, діяльність яких пов'язана з освітнім або науковим процесом, директори інститутів, декани факультетів, керівники підрозділів, що забезпечують організацію освітнього процесу та підвищення кваліфікації викладачів, голова представницького органу профспілок та органу студентського самоврядування. Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, рівності прав членів конкурсної комісії, колегіальності, незалежності, об'єктивності прийняття рішень, а також неупередженого ставлення до кандидатів. Прозорість проведення конкурсного відбору забезпечується формалізацією вимог до претендентів та регламентацією самого процесу.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Роботодавці, які мають професійний авторитет у Сумському регіоні, залучаються до проведення аудиторних занять, лекцій, семінарів, тренінгів, круглих столів, презентацій. У рамках реалізації освітнього процесу налагоджена тісна співпраця з Сумським окружним адміністративним судом, Господарським судом Сумської області, Сумською міською радою. Також ННІ Права активно співпрацює з Радою адвокатів Сумської області, члени якої залучаються до викладацької діяльності за ОНП, зокрема залучено Афанасієва Р.В., Голова Спілки адвокатів Сумської області, член міжнародної поліцейської асоціації до обговорення дисертаційних робіт. Роботодавці обов'язково залучаються до рецензування та перегляду ОНП, а також при визначенні тематики наукових робіт аспірантів, що спрощує їх адаптацію до умов професійної діяльності.

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Фахівці-практики, експерти галузі та представники роботодавців залучаються до проведення аудиторних занять у базовому ЗВО, під час яких вони разом із викладачами демонструють вирішення практичних завдань і кейсів, пов'язаних безпосередньо із розглядом конкретних судових рішень. Професіонали-практики залучаються до проведення гостьових лекцій, практичних занять, майстер-класів, тренінгів. Наприклад, в рамках викладання вибіркової дисципліни «Господарське право: поглиблений курс» до проведення лекційного заняття в онлайн формі була залучена суддя Господарського суду Сумської області Джепа Ю.А.. Також викладач дисципліни «Актуальні наукові дослідження в юриспруденції» Резнік О.М. є представником роботодавців за ОНП 2021 та виконує функції секретаря Сумської міської ради.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

У СумДУ функціонує Центр розвитку кадрового потенціалу навчального закладу метою діяльності якого є забезпечення формування та розвиток ключових загальних та професійних компетентностей працівників

університету. Розроблені Центром курси для викладачів СумДУ є безкоштовними. Водночас документи, що підтверджують проходження підвищення кваліфікації в інших установах і організаціях зараховується в накопичувальній системі підвищення кваліфікації відповідно до Положення про підвищення кваліфікації співробітників СумДУ, педагогічних та науково-педагогічних працівників інших закладів освіти у Сумському державному університеті <http://surl.li/osil>. На час підвищення кваліфікації у разі відриву викладача від основної діяльності за ним зберігається посада зі збереженням середньої заробітної плати. Більшість викладачів мають сертифікати зі знання англійської мови (B2). Серед викладачів, які пройшли планове підвищення кваліфікації у 2016-2020 рр.: за накопичувальною системою – Резнік О.М. (2018), Колеснікова М.В. (2018), по програмі з електронних засобів дистанційних технологій навчання – Руденко Л.Д. (2016), Старинський М.В. (2016), за накопичувальною системою в т.ч. Windsor Education «Впровадження інноваційних навчальних технологій в підготовці юристів : британський досвід» – Кобзева Т.А. (2017).

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

СумДУ стимулює розвиток викладацької майстерності через запровадження низки конкурсів, у т.ч. конкурс «Педагогічні інновації», «Кращі науково-педагогічні працівники», «Кращий викладач очима студентів», якими передбачено матеріальне заохочення викладачів-переможців. Також показники підвищення кваліфікації вказуються в Інформаційній довідці, яка подається для проходження конкурсного відбору на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників. Викладачі залучаються до участі в програмах академічної мобільності, різних заходів за профілем ОНП з метою обміну досвідом та вдосконалення викладацької майстерності. Участь викладачів в програмах академічної мобільності наведено в п. 4.7, серед інших заходів можна виділити участь викладачів в тренінгах Програми Балтійського університету, серії віртуальних міжнародних мобільностей в межах спільного проекту Чеського університету природничих наук м. Прага та СумДУ під назвою «Міжуніверситетська співпраця як інструмент підвищення якості обраних університетів України» тощо.

На основі двосторонніх договорів між СумДУ та іншими ЗВО викладачам надається можливість обміну досвідом викладання на різних заходах відповідно до профілю ОНП. Викладачі задіяні на ОНП брали участь у міжнародній академічній мобільності для підвищення кваліфікації: доц. Старинський М.В. (Варненський університет менеджменту м. Варна, Болгарія, 2019). В рамках грантів Ж. Моне прочитані лекції О. Кубатком (НУ «Острозька академія», 2017; ПолНТУ, 2016-2019; ХНЕУ, 2017, 2018).

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Матеріально-технічні ресурси університету повною мірою задовольняють потреби ОНП. Зокрема, навчальний процес за ОНП на кафедрі відбувається в 6 спеціалізованих навчальних аудиторіях з аудіовізуальною апаратурою та технічними засобами площею 353,9 м², з яких 1 – для лекційних занять, 3 – для практичних занять, 1 – комп'ютерний клас на 14 ЕОМ з виходом до мережі Інтернет, 3 – обладнані інтерактивними панелями Newline TT-8618VN (1), Newline TT-7520ER (2), що сприяє проведенню інтерактивних занять. В умовах карантину онлайн-заняття проводяться з використанням камер і 5 мультимедійних систем. Бібліотечно-інформаційна система СумДУ забезпечує офлайн і віддалений онлайн доступ до електронних освітніх і наукових ресурсів через сайт бібліотеки (<https://library.sumdu.edu.ua/uk/>), а також інтегровані бази Електронного каталогу (<https://bit.ly/3cu9MqB>) та репозитарію СумДУ (<https://bit.ly/3manPVG>). Сервіси бібліотеки дозволяють замовити літературу, перевірити тексти на плагіат, присвоїти класифікаційні індекси для статей, книг, дисертацій, тематичного підбору літератури до навчальних і наукових робіт, редагування списку використаних джерел (<https://bit.ly/3dkRHdV>). Також бібліотекою надається доступ до міжнародних баз (<https://bit.ly/2Pl2psG>). За результатами опитування здобувачів вищої освіти ОНП «Право» (січень-лютий 2021 р.) переважна більшість респондентів ОНП задоволені підтримкою в частині необхідного обладнання та доступу до наукометричних баз даних.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

Формування якісного освітнього середовища в СумДУ передбачає:

- визнання активної ролі здобувачів і спілкування у форматі партнерської взаємодії. Для врахування їх потреб і інтересів значна частина питань вирішується за участі НТСА, за допомогою опитувань, спрямованих на вивчення оцінок здобувачами різних складових ОНП (<https://bit.ly/3dgbtW>);
- орієнтацію на саморозвиток здобувачів. СумДУ надає у користування навчальну, спортивну, оздоровчу бази; стимулює та підтримує участь у науково-дослідній діяльності та наукових заходах, зокрема шляхом залучення до виконання науково-дослідних робіт з оплатою праці й участі в щорічній Міжнародній науково-практичній конференції «Реформування правової системи в контексті євроінтеграційних процесів» на базі ННІ права; дає можливість брати участь в удосконаленні освітнього процесу;
- урахування індивідуальних особливостей здобувачів, у тому числі створення умов для осіб з особливими потребами та з соціально незахищених верств населення;
- упровадження сучасних освітніх технологій електронного та змішаного навчання;
- належне фінансування розвитку інфраструктури.

Розклад занять сформований з урахуванням інтересів аспірантів. Останні також мають можливість постійного

консультування (у тому числі дистанційного) з боку викладачів ОНП.

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів забезпечується системою заходів щодо охорони праці, дотримання техніки безпеки, санітарних норм та правил, а також правил протипожежної безпеки. Разом з цим, налагоджена система охорони правопорядку гарантує безпечність перебування на території СумДУ. В умовах розповсюдження COVID-19, з метою забезпечення безпечного для життя та здоров'я освітнього середовища, постійно вживаються заходи, спрямовані на зміни в організації навчального процесу, контролю допуску до університету працівників і здобувачів тощо (<https://sumdu.edu.ua/uk/about-sumdu/covid.html>).

Психологічна служба <http://surl.li/ffrx> надає безкоштовну підтримку здобувачам і викладачам університету, яка передбачає індивідуальне консультування й онлайн-консультації, індивідуальну та групову психологічну діагностику. Одним із основних механізмів забезпечення психічного здоров'я є створення в університеті відповідної атмосфери, яка, серед іншого, визначена дотриманням Кодексу корпоративної культури СумДУ <https://tinyurl.com/yx5nj2e>.

На території кампусу діє Центр підтримки сім'ї «Студентський лелека» <https://bit.ly/3wapr69>, який надає можливість залишити дитину на час перебування на території СумДУ. На базі центру батькам надається інформаційна, психологічна, соціально-педагогічна та юридична підтримка.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

Освітня підтримка та консультування здобувачів ОНП здійснюється шляхом контактів з викладачами на заняттях; консультацій викладачів за затвердженими графіками. Застосовуються дистанційні комунікації через електронну пошту, особисті кабінети, з використанням мобільного зв'язку, соціальних мереж і месенджерів. Методичні та навчальні матеріали для аспірантів є у вільному доступі на сайті бібліотеки, а також додатково поширюються викладачами засобами електронного зв'язку. Також здобувачі можуть користуватися консультативною підтримкою НТСА <https://ntsa.sumdu.edu.ua/>, Управління міжнародного співробітництва <https://sumdu.edu.ua/uk/international/international-info/umz.html>, Інституту підготовки кадрів вищої кваліфікації.

Механізм організаційної підтримки щодо діяльності підрозділів університету реалізується через структуру: Інститут підготовки кадрів вищої кваліфікації – кафедри – старости груп.

Інформаційна підтримка реалізується через інтегроване середовище: АСУ «Університет», у тому числі електронні особисті кабінети викладачів і здобувачів; системи електронного навчання Umix, OCW, LecturED; інформаційну бібліотечну систему; сайти СумДУ/інститутів/факультетів/кафедр; програмні продукти Google. Основну інформаційну підтримку здобувачів забезпечує сайт інституту <https://law.sumdu.edu.ua/uk/> в розділі «Аспірантура», а також Інститут підготовки кадрів вищої кваліфікації.

Працевлаштування аспірантів і випускників забезпечується на рівні університету навчальним відділом практики та інтеграційних зв'язків із замовниками кадрів <https://job.sumdu.edu.ua/about> та на рівні інституту шляхом залучення до виконання НДР, працевлаштування на посади фахівців кафедри та викладацької діяльності.

У СумДУ фінансуються соціальні ініціативи – дотації комплексу громадського харчування, надання матеріальної допомоги, поліпшення умов проживання у гуртожитках, пільгове обслуговування в університетській клініці тощо. Здобувачі можуть отримати для персонального використання ліцензійні операційні системи та пакети прикладного програмного забезпечення у рамках програм пільгового академічного ліцензування. Для здобувачів, які мешкають у гуртожитках, спільно з Департаментом соціального захисту населення міста надаються консультації щодо можливості отримання субсидій з можливістю оформити субсидію на місці.

Діє стартап-центр СумДУ <https://startup.sumdu.edu.ua/>, на базі якого проводяться навчальні семінари, тренінги, ділові ігри. Здобувачам надається всебічна підтримка участі у всеукраїнських і міжнародних конкурсах. Результати опитування щодо якості ОНП свідчать, що здобувачі ОНП «Право» в повній мірі задоволені консультаційною підтримкою, оскільки завжди мали можливість отримати консультації викладачів з навчальних дисциплін та наукових керівних з різних питань щодо організації проведення дисертаційних досліджень.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

СумДУ створює інклюзивне освітнє середовище (<http://surl.li/ffqe>) для спільного навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти з урахуванням їхніх потреб та можливостей. Для аспірантів, які не мають можливості відвідувати університет, створені умови для здобуття освіти он-лайн за допомогою дистанційних технологій навчання. Інклюзивне навчання здобувачів з особливими освітніми потребами передбачає індивідуальне навчання у формі індивідуального графіка у загальних групах (Положення про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у СумДУ (<http://surl.li/ffcz>)) або навчання в інклюзивних групах (Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти в СумДУ (<http://surl.li/ffqg>)). Усі навчальні корпуси та гуртожитки облаштовані пандусами, розпочата робота по встановленню підіймальних платформ для інвалідів і табличок для аудиторій, надрукованих шрифтом Брайля, працюють психологічна служба, координаційний центр гуманітарної політики.

В університеті реалізується проєкт «Університет, дружній до сім'ї» (<http://leleka.sumdu.edu.ua/uk/>), метою якого є сприяння гендерній рівності, створення рівних можливостей в отриманні освіти матерями-здобувачками, зокрема шляхом надання можливості перебування дітей під професійним наглядом на час вирішення батьками питань в університеті.

Здобувачі з особливими освітніми потребами за ОНП не навчаються, однак в університеті створені належні умови для реалізації такого права.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

В університеті діє Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин (<http://surl.li/ffat>), а також створена на постійній основі Комісія з етики (доброчесності) та управління конфліктами, якій надано повноваження щодо врегулювання взаємовідносин та конфліктів, що виникають при здійсненні освітньої, науково-педагогічної, наукової, науково-технічної діяльності між всіма категоріями співробітників університету, здобувачами вищої освіти та іншими особами.

Виявлення та вирішення конфліктних ситуацій регулюється у тому числі Кодексом корпоративної культури СумДУ (<http://surl.li/ffay>), Кодексом академічної доброчесності (<http://surl.li/ffbb>), наказом ректора «Про запобігання корупції» (<http://surl.li/ffbd>), Положенням про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін (<http://surl.li/ffbe>), іншими внутрішніми нормативними документами.

Крім зазначеного, у СумДУ на постійній основі у партнерстві та представництвом Фонду ім. Ф. Еберта функціонує гендерний ресурсний центр (<https://tinyurl.com/wllp5e8>), який з 2015 р. є координатором Всеукраїнської мережі осередків гендерної освіти. Стратегічним завданням цього центру є проведення гендерного аудиту в університеті.

Також здобувачі мають можливість звернутися до психологічної служби, яка може надати кваліфіковану професійну допомогу усім, хто постраждав від домагань чи інших видів дискримінації. Іншим завданням психологічної служби є попередження конфліктних ситуацій та виявлення їх на ранніх стадіях

У разі виникнення конфліктної ситуації здобувач може повідомити про неї, залишивши коментар на сайті кафедри АГПФЕБ за посиланням <https://agpfeb.law.sumdu.edu.ua/uk/konfliktna-sytuatsiia/>.

Конфліктних ситуацій, у тому числі пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією, за ОНП не зафіксовано.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Політика щодо забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти <http://surl.li/sxhq> та Система забезпечення якості навчальної діяльності та вищої освіти <http://surl.li/sxhq> є нормативною основою для процедур забезпечення якості ОНП. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП регулюються Положенням про освітні програми <http://surl.li/sxhy> та Методичною інструкцією «Загальні вимоги до структури, змісту та оформлення освітніх програм» <http://surl.li/ocbn>.

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

ОНП може щорічно оновлюватися в частині всіх компонентів, крім цілей, загальних і фахових компетентностей, програмних результатів навчання, передбачених стандартом і профілем ОНП. Підставами для оновлення є: пропозиції РППГ, викладачів, здобувачів, їх представницьких органів; висновки експертної ради роботодавців; рекомендації інших зовнішніх стейкхолдерів; результати опитувань стейкхолдерів; зміни ресурсних умов реалізації ОНП. Результати оновлення відбиваються в елементах ОНП (навчальному плані, робочих програмах дисциплін, програмах практик, тематичі курсових і кваліфікаційних робіт). Модернізація ОНП передбачає зміни в її змісті та умовах реалізації, і може стосуватись усіх її компонентів, здійснюється: у разі зміни Національної рамки кваліфікацій, стандартів вищої освіти; за результатами зовнішньої/внутрішньої оцінки якості; за ініціативою керівництва СумДУ, інституту в разі аналізу динаміки набору здобувачів; за ініціативою гаранта ОНП або РППГ за відсутності набору абітурієнтів на ОНП; з ініціативи ключових стейкхолдерів для врахування змін, що відбулися в науковому полі, на ринку освітніх послуг або ринку праці. Модернізована ОНП проходить повторне затвердження. За результатами останнього перегляду з урахуванням змін у місії та стратегії СумДУ <http://surl.li/ffqm> до ОНП внесено такі зміни: 1) Для посилення здатності вільно презентувати та обговорювати результатів своєї наукової діяльності було введено ОК7; 2) Для формування глибинних знань зі спеціальності, оновлені фахові компоненти та програмні результати навчання. Так до ОНП включено дві фахові дисципліни (ОК 8, ОК 9); 3) узгоджено методи навчання, викладання і оцінювання за освітніми компонентами результатам навчання за ними та програмними компетентностями і результатами навчання.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Здобувачі беруть участь у процедурах забезпечення якості через членство в НТСА СумДУ та НТСА ННІП, у Раді із забезпечення якості СумДУ та Раді із забезпечення якості ННІП у роботі РППГ з розробки та супроводження ОНП та

Студентській агенції співдії якості освіти.

Зворотний зв'язок з ними забезпечується через:

- періодичні опитування щодо якості організації освітньої діяльності при вивченні дисциплін відповідно до Положення про організацію оцінювання здобувачами вищої освіти якості освітньої діяльності при вивченні навчальних дисциплін (<https://cutt.ly/WbW3kvb>). За результатами оцінювання проводиться щорічний конкурс «Кращий викладач очима студентів» (<http://surl.li/ffce>). Викладачі, які продемонстрували «Низький» та «Критичний» рівні якості організації освітньої діяльності отримують рекомендації щодо проходження курсів підвищення кваліфікації.
- опитування щодо якості освітніх програм;
- проведення фокус-груп щодо якості ОНП;
- опитування за запитом з окремих проблемних питань.

Пропозиції здобувачів за результатами опитувань враховуються для підвищення якості навчання, викладання і наукового керівництва.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОНП через членство у Раді забезпечення якості СумДУ та Раді із забезпечення якості ННП та опосередковано – через стимулювання здобувачів освіти до участі в опитуваннях.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості

Положення про освітні програми вищої освіти Сумського державного університету регламентує порядок розробки, затвердження, відкриття, оприлюднення, реалізації та закриття освітніх програм. Для процедур оновлення та модернізації ОНП обов'язковим є повне охоплення зовнішніх стейкхолдерів, в тому числі роботодавців. Інституційно роботодавці долучаються до періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості через членство в РПГ та участь у роботі експертної ради роботодавців. Так, Трошечко В.В. директор Сумського міського центру з надання безоплатної вторинної правової допомоги під час обговорення ОНП внесла пропозицію щодо посилення вибіркової компоненти ОНП в результаті чого каталог вибіркового дисциплін був розширений рядом професійних дисциплін: «Господарське право поглиблений курс». Слабунова Ю. В. - керівник Охтирської місцевої прокуратури в рамках надання пропозицій по вдосконаленню ОНП запропонувала скоригувати ОНП та посилити педагогічну складову в результаті чого в ОНП була включена навчальна дисципліна «Інноваційна педагогічна діяльність» (ОК 3). Також сформовано відкриті інформаційні канали для отримання пропозицій та зауважень від зовнішніх стейкхолдерів. Для цього в інформаційній системі «Каталог освітніх програм» передбачено можливість зворотного зв'язку для обговорення проєктів освітніх програм через онлайн-форму.

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

Оскільки ОНП проходить первинну акредитацію, то опитування планується реалізувати за результатами фактичного випуску здобувачів вищої освіти третього рівня.

Враховуючи, що аспірантура зі спеціальності «Право» в Сумському регіоні існує з 2014 року, на випусковій кафедрі активно ведеться системна робота з аналізу основних траєкторій працевлаштування випускників для визначення необхідних компетентностей і результатів навчання для успішного працевлаштування за фахом. Випускники аспірантури працюють як в органах місцевого самоврядування, закладах освіти, правоохоронних органах, судових органах, органах прокуратури. Кафедра співпрацює з випускниками аспірантури різних років. Наприклад, випускники, які мають достатній практичний досвід, запрошуються для проведення практичних занять або для участі у роботі експертних рад роботодавців для вдосконалення ОНП (Кібець В.О., Петренко І.П.). Випускники також запрошуються на профорієнтаційні заходи для спілкування зі здобувачами вищої освіти. Після захисту дисертаційних робіт ряд випускників, які виявили бажання продовжити свою наукову та викладацьку кар'єру, залишилися працювати в ННП СумДУ як викладачі (Горобець Н.С., Стеблянка А.В.)

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

У СумДУ реалізується комплексна ВСЗЯ відповідно до сформованої інституційної структури. Здобувачі беруть участь у ВСЗЯ через опитування і фокус-групи, результати яких аналізуються директором інституту, завідувачем кафедри, викладачами та науковими керівниками, що дозволяє формувати комплекс заходів для покращення якості освітньої діяльності, впровадження нових освітніх компонентів, удосконалення викладання та наукового керівництва. Результати опитування обговорюються на засіданнях РПГ, Ради із забезпечення якості інституту та Ради забезпечення якості СумДУ.

В результаті проведеного опитування здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня в 2019-2020 н.р. було виявлено потребу аспірантів у розширенні каталогу вибіркового дисциплін. Здобувачам було повідомлено про проведену роботу РПГ результатом якої стало значне оновлення переліку вибіркового дисциплін. При цьому акцентовано увагу аспірантів на тому, що перелік вибіркового дисциплін розміщено на офіційному сайті ННП.

Також було виявлено випадки певних труднощів у здобувачів вищої освіти в частині доступу до наукометричних баз даних. Для виправлення цього недоліку була проведена зустріч зі здобувачами, де було акцентовано увагу на тому, що бібліотека СумДУ має один з найкращих репозитаріїв наукової літератури та доступ до широкого переліку наукометричних баз, допомогу в використанні якими активно здійснюють працівники бібліотеки, проводячи періодичні тренінги. Також на Раді з якості ННП СумДУ розглядалось питання “Про якість освітнього компонента при підготовці докторів філософії”. Вище зазначені недоліки не були виявлені при опитуванні аспірантів 2020-2021 року, що свідчить про якість здійснюваних процедур внутрішнього забезпечення якості.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Оскільки акредитація є первинною, результатів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти, що беруться до уваги під час удосконалення ОП, немає. За результатами попередніх акредитацій інших ОП кафедри (зокрема, магістерської ОПП “Медичне право”) експертами було рекомендовано посилити розвиток міжнародної академічної мобільності, участь здобувачів освіти та НПП у міжнародних конференціях та спільних публікаціях за відповідним спрямуванням. В рамках реалізації рекомендацій учасниками програм академічної мобільності були такі здобувачі: Уткіна Марина (програма Еразмус +, Університет Фоджа, Італія, вересень 2017 – лютий 2018); Андрійченко (Горобець) Надія (Університет ім. Я.А. Коменського, вересень–грудень 2018, Національна стипендіальна програма уряду Словацької Республіки); Глущенко Наталія (м. Рогов, Польща, Технічний університет м. Лодзь, 29.11–05.12.2017, наукове стажування, Програма балтійських університетів та м. Лунд, Швеція, Лундський університет, 16–28.06.2019, підвищення кваліфікації); Торяник Віолетта Олександрівна (м. Будапешт, Угорщина, Європейський молодіжний центр, м. Будапешт, Угорщина, 6–13.10.2019, навчання та м. Яніна, Греція, Молодіжний Центр Епірусу, м. Яніна, Греція, 03–12.05.2019, короткострокове навчання); Стеблянко Аліна Володимирівна (м. Рогов, Польща, Технічний університет м. Лодзь, 24–28.11.2019, наукове стажування, Програма балтійських університетів); Павленко Богдана Олегівна (м. Рогов, Польща, Технічний університет м. Лодзь, 24–28.11.2019, наукове стажування, програма Балтійських університетів); участь в наукових заходах (віртуально): Стеблянко Аліна Володимирівна (Чехія, Чеський університет наук про життя, 16-19 листопада 2020); Малетов Дмитро Володимирович (Чехія, Чеський університет наук про життя, 16-19 грудня 2020); Курява Вікторія Вячеславівна (Чехія, Чеський університет наук про життя, 17-18 листопада 2020); Павленко Богдана Олегівна (Чехія, Чеський університет наук про життя, 16-19 листопада 2020). Також було рекомендовано розробити та впровадити заходи щодо відкритості оприлюднення проектів ОП для ефективного отримання зауважень та пропозицій від заінтересованих сторін з метою подальшого обговорення ОП: з цієї метою СумДУ активно впроваджує системи та засоби ефективного та дієвого оприлюднення ОП, зокрема для зацікавлених осіб, через постійну діючу сторінку, що розміщена на сайті університету, створені можливості залишати пропозиції до змісту та якості ОП (<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/1626>), результатом чого є відкрите обговорення програми та впроваджені прозорі механізми її зміни.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Академічна спільнота є учасником внутрішньої системи забезпечення якості (ВСЗЯ) на рівні ОП як члени РПГ. На рівні ННП викладачі входять до складу Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Для належного ВСЗЯ ОП відбувається безперервний професійний розвиток викладачів, що забезпечується:

1) системою підвищення кваліфікації;

2) комплексом наукових і методичних заходів різного рівня, зокрема:

- загальноуніверситетські семінари («Внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ», «Викладач як ключовий стейкхолдер забезпечення якості освіти», «Зміни в системі ліцензування та акредитації як засіб забезпечення якості у вищій освіті», «Нова модель вибіркової складової навчальних планів для формування загальних компетентностей здобувачів вищої освіти», «Акредитація освітніх програм: нова парадигма» тощо);

- кафедральні наукові семінари з актуальних питань науки за участю викладачів та аспірантів;

- кафедральні методичні семінари, метою яких є оптимізація структури та змісту навчальних дисциплін;

обговорення можливостей використання сучасних технологій у навчанні, пошук шляхів вдосконалення педагогічної майстерності; розвиток навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості <https://tinyurl.com/tjmm5w6> (ВСЗЯ) СумДУ має п'ять інституційних рівнів:

1 рівень: здобувачі, які беруть участь у ВСЗЯ через опитування.

2 рівень: рівень розроблення, затвердження, моніторингу та перегляду ОП: РПГ на чолі з гарантом (керівник РПГ), групи забезпечення, випускові кафедри.

3. рівень: рівень Навчально-наукового інституту права: Рада із забезпечення якості, що відповідає за розгляд, оновлення та вдосконалення ОП, що реалізуються в інституті.

4. та 5 рівні: загальноуніверситетські. 4 рівень включає спеціально створені підрозділи, до виключної компетенції яких відносяться процеси ВСЗЯ (Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та Центр забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти); 5 рівень - органи загального управління, частина функцій яких пов'язана з процесами ВСЗЯ (Наглядова, Вчена ради та ректор).

У процесах, пов'язаних з функціонуванням ВСЗЯ, беруть участь органи студентського самоврядування. У ВСЗЯ також беруть участь загальноуніверситетські служби і відділи. Розподіл функціональних обов'язків, повноважень та прав усіх цих підрозділів викладений у відповідних локальних нормативних актах, <https://tinyurl.com/shfkuhv>

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюється Положенням про організацію освітнього процесу <https://tinyurl.com/r4yssp> в СумДУ; Кодексом академічної доброчесності <https://tinyurl.com/t4rubk5>, Кодексом корпоративної культури <https://tinyurl.com/ux5nju2e>, Статутом <https://tinyurl.com/src6mla> та іншими нормативними актами, які розміщені в розділі «Реєстр основної нормативної бази СумДУ» <https://normative.sumdu.edu.ua/> на сайті університету і є загальнодоступними. Основні нормативні акти доводяться до відома і докладно пояснюються аспірантам-першокурсникам на вступних лекціях у перший день навчання. Також в СумДУ для інформування здобувачів та співробітників про введення і дію, зміну, відміну нормативних актів тощо використовується система електронних особистих кабінетів.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/1626>

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

<https://op.sumdu.edu.ua/#/programm/1789>

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)

ОНП передбачає загальнообов'язкові та вибіркові компоненти, зміст яких відповідає науковим інтересам здобувачів. Загальнообов'язкові компоненти включають такі як «Філософія науки», «Методологія та методи наукових досліджень», «Методика підготовки наукових праць», які забезпечують усвідомлення здобувачами засад наукового пошуку, набуття ними компетентностей з методів дослідження; «Англійська мова академічного спрямування» забезпечує набуття здобувачами мовних компетентностей для наукової та викладацької діяльності в міжнародному науковому середовищі; «Актуальні наукові дослідження в юриспруденції» та «Правовий інструментарій регулювання суспільних відносин» забезпечує набуття здобувачами навичок для здійснення дослідницької та викладацької діяльності в сфері права. У свою чергу, вибіркові компоненти, зокрема циклу фахової підготовки: «Адміністративне право і процес: поглиблений курс», «Інтелектуальна власність та трансфер технологій», «Правове забезпечення діяльності правоохоронних органів», «Актуальні проблеми інформаційного права», «Фінансове право: поглиблений курс», «Актуальні проблеми міжнародного публічного права», «Актуальні проблеми європейського права», «Правове забезпечення діяльності судових органів», «Господарське право поглиблений курс» безпосередньо пов'язані з тематикою досліджень здобувачів наукового ступеня доктора філософії, що дозволяє обрати їм дисципліни, що відповідають їх науковим інтересам.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю

ОНП націлена на набуття здобувачами компетентностей зі спеціальності, із загальнонаукового (філософського) світогляду, з блоку універсальних навичок науковця та володіння усною та письмовою англійською мовою. Зокрема, набуття здобувачами компетентностей зі спеціальності забезпечується обов'язковими та вибірковими компонентами циклу фахової підготовки («Актуальні наукові дослідження в юриспруденції», «Правовий інструментарій регулювання суспільних відносин», «Адміністративне право і процес: поглиблений курс», «Інтелектуальна власність та трансфер технологій», «Правове забезпечення діяльності правоохоронних органів», «Актуальні проблеми інформаційного права», «Фінансове право: поглиблений курс», «Актуальні проблеми міжнародного публічного права», «Актуальні проблеми європейського права», «Правове забезпечення діяльності судових органів», «Господарське право поглиблений курс»), компетентностей із загальнонаукового (філософського) світогляду – обов'язковими дисциплінами: «Філософія науки», «Методологія та методи наукових досліджень»; універсальних навички науковця – обов'язковими дисциплінами: «Методика підготовки наукових праць», «Управління проектами», володіння усною та письмовою англійською мовою – обов'язковою дисципліною з циклу загальної підготовки. Вказаний перелік освітніх компонентів забезпечує повноцінну підготовку здобувачів до дослідницької діяльності за спеціальністю.

Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності забезпечує ОК «Іноваційна педагогічна діяльність» (обсяг 3 кредити ЄКТС), спрямована на набуття знань і розуміння щодо організації сучасного педагогічного процесу і застосування педагогічних інновацій, на цій основі набуття навичок щодо планування навчальних занять, використання відповідних методів і засобів. ОНП включає такий обов'язковий компонент, як практика за професійним спрямуванням (обсяг 4 кредити ЄКТС), що забезпечує набуття здобувачами навичок щодо викладання фахових правових дисциплін. В рамках практики передбачено відвідування здобувачем заняття іншого викладача, проведення відкритого заняття тощо. Крім цього, здобувачі мають можливість удосконалювати викладацьку діяльність шляхом працевлаштування за сумісництвом на кафедрах. Наприклад, Андрійченко Н.С., Михайловська Є.В., Стеблянка А.В. працювали, а Павленко Б.О. працює на 0,5 ставки викладача-стажиста на кафедрі адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки.

Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень наукових керівників

Під час вступу здобувачі подають заяву та письмову дослідницьку пропозицію з вказівкою на тематику майбутніх досліджень, зважаючи на яку здійснюється відбір потенційних наукових керівників здобувачів. Сформульовані теми наукових досліджень здобувачів обов'язково обговорюються та затверджуються на засіданні кафедри (за присутності наукового керівника та здобувача), вченої ради інституту та Вченої ради університету. Дотичність тем наукових досліджень здобувачів напрямом досліджень наукових керівників підтверджується наявністю у них відповідних публікацій, у тому числі у наукометричних базах даних Scopus та WoS.

Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)

Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо). ЗВО в межах ОНП забезпечує можливість здобувачів здійснювати апробацію результатів наукових досліджень на науково-практичних заходах, що проводяться в Інституті, а саме, щорічний міжнародний науково-практичний конференції, що традиційно проводиться в травні місяці, круглих столах, зокрема у лютому 2021 року в рамках проекту Жана Моне було проведено Науково-практичний круглий стіл «Законодавство України про фінансові послуги: питання адаптації до права Європейського Союзу» тощо. Здобувачі за ОНП мають можливість безкоштовно опублікувати результати своїх наукових досліджень у фаховому виданні категорії Б «Правові горизонти». Крім того ЗВО сприяє залученню здобувачів за ОНП до виконання науково-дослідних робіт з подальшою апробацією отриманих наукових результатів за рахунок їх фінансування.

Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи

ЗВО забезпечує можливості для долучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти через інформування про: щорічні програми мобільності, гранти, програми, стажування в закордонних організаціях-партнерах, спільні міжнародні програми та проекти ЗВО із закордонними організаціями-партнерами, стипендіальні програми та гранти, міжнародні освітні конференції та семінари. Впродовж 2016–2021 рр. учасниками програм академічної мобільності були:

Уткіна М. С. (програма Еразмус +, Університет Фоджа, Італія, вересень 2017 – лютий 2018); Андрійченко (Горобець) Н. С. (Університет ім. Я.А. Коменського, вересень–грудень 2018, Національна стипендіальна програма уряду Словацької Республіки); Глушенко Н. (м. Рогов, Польща, Технічний університет м. Лодзь, 29.11–05.12.2017, наукове стажування, Програма балтійських університетів та м. Лунд, Швеція, Лундський університет, 16–28.06.2019, підвищення кваліфікації); Торяник В. О. (м. Будапешт, Угорщина, Європейський молодіжний центр, м. Будапешт, Угорщина, 6–13.10.2019; м. Яніна, Греція, Молодіжний Центр Епірису, м. Яніна, Греція, 03–12.05.2019, короткострокове навчання); Стеблянка А. В. (м. Рогов, Польща, Технічний університет м. Лодзь, 24–28.11.2019; наукове стажування, програма Балтійських університетів). Малетов Д. В. (Академія Або, м. Турку, Фінляндія) 08.12.2020, 12.01.2021, 09.02.2021, 09.03.2021; 09.03.2021; Стеблянка А. В. (Академія Або, м. Турку, Фінляндія) 08.12.2020, 12.01.2021, 09.02.2021, 09.03.2021.

Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Впродовж 2016–2021 рр. в Інституті реалізовувалось 4 науково-дослідні теми, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету, гранти Жана Моне та проект Національного фонду фундаментальних досліджень. З 2016 по 2018 рр. науковці Інституту працювали над темою «Удосконалення системи правоохоронних органів щодо забезпечення фінансово-економічної безпеки України» (керівник – Резнік О.М., серед виконавців здобувач Андрійченко Н.С.). З 2017 по 2020 рр. наукові керівники та здобувачі реалізовували такі теми: «Система критеріїв зовнішнього моніторингу діяльності єдиного правоохоронного органу у сфері забезпечення фінансової та економічної безпеки держави» (керівник – Куліш А.М., виконавців – Резнік О.М., здобувачі Андрійченко Н.С.,

Стеблянко А.В., Малус А.І.); «Концепція нової інноваційної моделі державного управління фінансової системи України» (керівник – Сухонос В.В., серед виконавців здобувачі – Кіяшко Ю.М., Павленко Б.О.). З 2020 року виконується науково-дослідна тема «Розробка методики взаємодії правоохоронних органів України щодо протидії легалізації злочинних доходів» (керівник – Резнік О.М., виконавці – Горобець Н.С., Бондаренко О.С., Уткіна М.С., Думчиков М.О., здобувач – Стеблянко А.В.). Також і Інституті реалізуються проекти: «Erasmus+: Жан Моне»: «Впровадження в Україні цінностей Європейського Союзу» – Завгородня В.М., Славко А.С., «Європейські стандарти захисту прав споживачів фінансових послуг – Завгородня В.М., Руденко Л.Д. (<https://kmeep.law.sumdu.edu.ua/uk/moduli-zhana-mone>).

Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів)

Питання академічної доброчесності у науковій діяльності керівників та здобувачів регламентовано низкою нормативних актів ЗВО: Кодекс академічної доброчесності; Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин; Методичну інструкцію щодо перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень; Положення про групу сприяння академічній доброчесності Положення про організацію захисту прав інтелектуальної власності; Положення про порядок організації і проведення наукових заходів. Відповідним рішенням Наукової ради (https://sumdu.edu.ua/images/content/science/council/2021-03-18_decision-1.pdf) затверджено перелік заходів з розвитку напрямку дослідницької доброчесності як частини системи забезпечення якості наукової діяльності. Дотримання академічної доброчесності у ЗВО відповідно до цих актів забезпечується через перевірку звітів про виконання науково-дослідних тем, наукових праць, у тому числі матеріалів, що направляються для публікації до фахового видання «Правові горизонти», дисертаційних робіт здобувачів на наявність текстових запозичень за допомогою системами StrikePlagiarism та Unicheck. Важливу роль відіграє інформування здобувачів щодо необхідності дотримання академічної доброчесності, тому до каталогу дисциплін вільного вибору внесено дисципліну «Дослідницька доброчесність» для всіх рівнів здобувачів вищої освіти українською та англійською мовами, а також завершено роботу над масовим відкритим онлайн-курсом «Академічна доброчесність: цінності, дії, успішні історії» <http://surl.li/owsz>.

Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Порушення академічної доброчесності особами з числа науково-педагогічного персоналу ЗВО розглядаються Комісією з етики та управління конфліктами. Для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин у СумДУ передбачено, що рішенням вказаної комісії може бути заборонено таким особам здійсненні наукового керівництва здобувачами. В рамках даної ОНП не було випадків застосування таких заборон, випадки порушення науковими керівниками аспірантів академічної доброчесності відсутні.

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Основними сильними сторонами ОНП є:

- наявність неперервної підготовки здобувачів за трьома рівнями вищої освіти «бакалавр – магістр – доктор філософії». ОНП ввбрала в себе результати багатолітньої праці наукових кадрів в Навчально-науковому інституті права Сумського державного університету, що сформувались в потужну юридичну наукову школу;
- збалансованість та комплексність в навчально-методологічному та науковому плані;
- наявність якісного науково-педагогічного складу, що забезпечує високу якість реалізації освітньої та наукової компонент підготовки докторів філософії за ОНП;
- викладачі, які задіяні в реалізації ОНП та керівники дисертаційних досліджень є авторами наукових публікацій у МНБД Scopus та Web of Science, а також активно беруть участь у міжнародних наукових заходах, що свідчить про їх можливість здійснювати підготовку докторів філософії на високому науковому рівні з дотриманням міжнародних стандартів;
- викладачі, які задіяні в реалізації ОНП та здобувачі залучаються до реалізації наукових грантів та програм, що дає можливість перевірити на практиці отримані наукові висновки дисертаційних робіт;
- проведення викладачами, що задіяні в реалізації ОНП та здобувачами спільних досліджень із зарубіжними вченими, що дає можливість майбутнім докторам філософії інтегруватись в світове наукове співтовариство.
- сучасна, практична та наукова складова ОНП забезпечується належним науково-методичним рівнем, тематикою дисертаційних робіт, які готуються здобувачами, рівнем зацікавленості здобувачів до вступу в аспірантуру, їх активністю під час навчання, рівнем результативності підготовки та захисту дисертаційних робіт, високим рівнем академічної доброчесності.

Слабких сторін - не виявлено.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективними напрямками розвитку ОНП упродовж найближчих 5-х років є наступні:

Вжиття заходів, направлених на посилення навчально-наукової складової шляхом залучення до викладання

науковців, які є співробітниками іноземних ЗВО.

Посилення заходів, направлених на залучення до навчання за ОНП іноземних здобувачів.

Покращення інтегрованості наукової діяльності у світовий освітньо-науковий простір за рахунок впровадження сучасних трендів щодо застосування

власних портативних пристроїв, хмарних технологій, дистанційного доступу до ресурсів тощо.

Подальше удосконалення каталогів вибіркових дисциплін фахової підготовки для максимального врахування тематики дисертаційних робіт докторів філософії.

Подальше поглиблення комунікацій зі здобувачами ОНП шляхом проведення фокус-груп, кафедральних методичних семінарів з метою формування і впровадження заходів щодо покращення рівня задоволеності здобувачів за ОНП.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Карпуша Василь Данилович

Дата: 12.05.2021 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
ОК1. Філософія науки	навчальна дисципліна	<i>Філософія науки.pdf</i>	ivn4jcoi9gbViFWY3UqUntBUWPx1bLmSNUZdXFieSXE=	Інтерактивна дошка InterWrite School Model 1077.10 – 1 шт. (2008). Проектор DLP NEC NP100G – 1 шт. (2009). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365.
ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень	навчальна дисципліна	<i>Методологія та методи наукових досліджень.pdf</i>	nii+91VmYvJTck7zRQ5orGJ3BxObIylu/mIXoqs8kUE=	Проектор DLP NEC V230XG – 1 шт. (2011). Комп'ютер Atom DC 1,8GHz – 14 шт. (2011). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365, система дистанційного навчання OCW (СумДУ), Google classroom
ОК 3. Інноваційна педагогічна діяльність	навчальна дисципліна	<i>Інноваційна педагогічна діяльність.pdf</i>	x5EvTN4ZiP2v2z2VZWYXERmOpUi4Em3+iamA8L5TXY=	Інтерактивна дошка InterWrite School Model 1077.10 – 1 шт. (2008). Проектор DLP NEC NP100G – 1 шт. (2009). Система дистанційного навчання Google classroom
ОК 4. Управління науковими проектами	навчальна дисципліна	<i>Управління науковими проектами.pdf</i>	z7c0k71Blbzoz6No2sOeWq2lMFpQoTvau dp80lIKH38=	Інтерактивна дошка Turning Technologies touch 88 – 1 шт. (2016), проектор Epson EB-X03 – 1 шт. (2016), ноутбук HP250 – 10 шт. (2016). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365.
ОК 5. Англійська мова академічного спрямування	навчальна дисципліна	<i>Англійська мова академічного спрямування.pdf</i>	F5Q2F5ZAvEbYCM3EZKciaQ9u/BvhEn7yLlVnThg4ixQ=	Проектор Epson EB-X03 – 1 шт. (2016), інтерактивна дошка Turning Technologies touch 88 – 1 шт. (2016). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365.
ОК 6. Методика підготовки наукових праць	навчальна дисципліна	<i>Методика підготовки наукових праць.pdf</i>	RewIDw/po/RId2M7CVv3f5Od7Exeoqu+t6MWod/k3gI=	Комп'ютер Atom DC 1,8GHz – 14 шт. (2011), Проектор DLP NEC V230XG – 1 шт. (2011). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365. Фліпчарт маркерний (2018).
ОК 7. Культура наукової української мови	навчальна дисципліна	<i>Культура української наукової мови.pdf</i>	WEq/v8NSa89BdsGLhxG4Itz4fkJlg9Rnp+AlXCCCWIw=	Проектор Panasonic PT-LB60NTE – 1 шт. (2008), інтерактивна дошка TS-810 – 1 шт. (2008). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365.
ОК 8. Актуальні наукові дослідження в юриспруденції	навчальна дисципліна	<i>Актуальні наукові дослідження в сфері юриспруденції.pdf</i>	eQBuq5E5RH5pbM7mc9VG0IXwwbaOh7Ku754/+uYYt2E=	Інтерактивна дошка Turning Technologies touch 88 – 1 шт. (2016), проектор Epson EB-X03 – 1 шт. (2016), ноутбук HP250 – 10 шт. (2016). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365
ОК 9. Правовий інструментарій регулювання суспільних відносин	навчальна дисципліна	<i>Правовий інструментарій.pdf</i>	631JNEX3PGEgMJ9VJYsL80/z8IyviDnx6Bvj/PPG99k=	Інтерактивна дошка Turning Technologies touch 88 – 1 шт. (2016), проектор Epson EB-X03 – 1 шт. (2016), ноутбук HP250 – 10 шт. (2016). Програмне забезпечення Windows 10, MS Office 365.
ОК 10. Педагогічна практика за	практика	<i>Педагогічна практика.pdf</i>	mU+JkZqKhBbwJS4Df2w10G4UHwyrVM	K2-218, Комп'ютер IMPR. P+ 2311/P-G630-2,7/500/4 – 18 шт.

професійним спрямуванням			ЈрUKloX8EиTAI=	(2012), Проектор Panasonic PTLB60NTE – 1 шт. (2008), Інтерактивна дошка TS-810 – 1 шт.(2008). Windows 10, MS Office 365 M-409, Проектор DLP NEC V230XG – 1 шт. (2011) Комп'ютер Atom DC 1,8GHz – 14 шт. (2011) Windows 10, MS Office 365.
--------------------------	--	--	----------------	--

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
91323	Купенко Олена Володимирівна	доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом кандидата наук ДК 014456, виданий 15.05.2002, Аттестат доцента 12/ДЦ 044357, виданий 29.09.2015	20	ОК 3. Інноваційна педагогічна діяльність	Кандидат педагогічних наук 13.00.09 – теорія навчання. Співвиконавець наукової теми кафедри «Ціннісні, соціальні, гендерні та правові основи формування політики протидії дискримінації і насильству в суспільстві». Підвищення кваліфікації: Технічний університет Тампере (Фінляндія), Університет менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України, Університет Валадаліда (Іспанія) та Університет Марібору (Словенія). Досвід проектної діяльності в організації дистанційної форми навчання і дуального навчання студентів, програм освіти дорослих. Наукові публікації: 1. Купенко, О. В. (2016). Вплив групової роботи на рівень індивідуальних досягнень у ході самостійної навчальної діяльності студентів. Інформатика, математика, автоматика, 214-217. 2. Купенко, О. В. (2016). Особливості самостійної навчальної діяльності студентів університету: обґрунтування моделі

						та її реалізація. Основи сучасної педагогіки, 429-458. 3. Купенко, О. В. (2015). Педагогічні проекти. Суми: Сумський державний університет. 4. Купенко, О. В. (2017). Обґрунтування педагогічної системи та педагогічної технології підготовки студентів вищих навчальних закладів до проектної діяльності. Напрями модернізації соціально-педагогічної системи підготовки фахівців в університеті. Херсон: ПП Вишемирський В.С., 415-489. 5. Купенко, О., Давліканова, О., & Світайло, Н. (2016). Досвід організаційного та педагогічної підтримки впровадження елементів дуальної освіти (на прикладі Сумського державного університету). Маркетинг в Україні, 6, 63-70. 6. Купенко, О. В. (2015). Виховання студентів через залучення їх у навчальні проекти. Гендерні парадигми освітнього процесу, 1, 102-107.	
57398	Бойко Ольга Петрівна	професор, Основне місце роботи	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет ім. А.С. Макаренка, рік закінчення: 1992, спеціальність: - історія, Диплом доктора наук ДД 000356, виданий 22.12.2011, Диплом кандидата наук ДК 025758, виданий 13.10.2004, Аттестат доцента 12ДЦ 017936, виданий 24.10.2007, Аттестат професора 12ІП 008938, виданий 10.10.2013	26	ОК1. Філософія науки	Має диплом доктора філософських наук зі спеціальності філософська антропологія, філософія культури Наукові публікації в базі Scopus: 1. Olga Boyk o, Larisa Otroshchenko «Creation of my thsin the modern world » / / American Journal of Scientific and Educati / - N o. 1. (4), January - Jun e, 2 0 1 4. – V o l u m e I I. – “ Columbia Press ”, New York, 2014 – P. 417-423. (Scopus) 2. Монографії: 2.1 Бойко О.П. Культура дозвілля в суспільстві ризику. – Монографія. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2011. – 285 с. 2.2 Бойко О.П. Взаємопроникнення освітнього простору та дозвіллевой сфери // Суспільне покликання філософії освіти у сучасних соціокультурних контекстах : Монографія. Кол-в

авторів. Гол. Ред. Култаєва М.Д. – Харків: «Щедро. Садиба плюс», 2014. – 388 с. – С. 250 -261. 2.3 Бойко О. Час у соціокультурному просторі // Практичні аспекти філософії часу : Монографія. Колектив авторів. Гол. Ред. Кол-на монографія / Практичні аспекти філософії часу. Ред Е.О. Лебідь. – Суми, СумДУ, 2017. – С. 49-67

Навчально-методична література: 3.1 Філософія: курс лекцій для студентів усіх спеціальностей всіх форм навчання: у 2 ч.. Ч. 1: Історія світової та української філософії / уклад. О. П. Бойко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 187 с. 3.2 Філософія: курс лекцій для студентів усіх спеціальностей всіх форм навчання: у 2 ч.. Ч. 2: Філософські системи / уклад. О. П. Бойко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 179 с. 3.3 Бойко О.П. Історія світової та Української філософії: навчально-методичний посібник. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 3.4 Бойко О.П. Глобалістика. Навчальний посібник. – Суми: СумДУ, 2019. – 79 с. 3.5 Бойко О.П. Соціально-професійна мапа територій Сумської області / Назаров М.С., Світайло Н.Д., Костенко А.М. Бойко О.П. та інші. – Суми, 2020. – 116 с. Наукові статті: 4.1 Бойко О.П. Просторові та темпоральні характеристики людського ац. рсаму - Світогляд – Філософія – Релігія. – Вип. 11. – Суми, 2016. - С. 8 -18. 4.1 Бойко О. Дискурс як інструмент соціальної влади. Вісник Черкаського університету. Серія Філософія / Черкас. ац.. Ун-т ац. Б. Хмельницького. – Черкаси : Черкас. ац.. Ун-т. – 2017. – № 1. – 144 с. – С. 83-88. 4.3 Бойко О. П. Символ як категорія культури та його функціональне навантаження [Текст] / О. П. Бойко //

						Вісник Черкаського ун-ту. – Серія Філософія. - № 2. – Черкаси: Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, 2017. – С. 36-42. 4.4 Бойко О.П. Туризм як прояв інтеркультурної комунікації. – Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства. – СумДУ, 2017. – 420 С. – С. 203-206.	
191330	Старинський Микола Володимирович	професор, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут права	<p>Диплом спеціаліста, Українська академія банківської справи, рік закінчення: 2002, спеціальність: 060101</p> <p>Правознавство, Диплом магістра, Приватний вищий навчальний заклад "Львівський університет бізнесу та права", рік закінчення: 2020, спеціальність: 072 Фінанси, банківська справа та страхування, Диплом доктора наук ДД 006196, виданий 13.12.2016, Диплом кандидата наук ДК 053211, виданий 08.07.2009, Аттестат доцента 12ДЦ 031362, виданий 29.03.2012</p>	18	ОК 9. Правовий інструментарій регулювання суспільних відносин	<p>Має диплом доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право.</p> <p>Наукові праці:</p> <ol style="list-style-type: none"> Yana Sadykova, Mykola V. Starinskyi, Nataliia O. Horobets, Yurii M. Zhornokui. A cost-benefit analysis of preconditions and predicted effects from e-voting implementation in Ukraine. <i>Trames. A Journal of the Humanities and Social Sciences</i>. Vol.22. Issue 3. pp. 257-271. doi.org/10.3176/tr.2018.3.03 (Scopus, Web of Science) Olha Bezpalova, Stanislav Onopriienko, Serhii Tarasov, Zhanna Zavalna, Mykola Starynskyi. State environmental security in national and globalization aspects. <i>JOURNAL OF SECURITY AND SUSTAINABILITY</i> 2020 March Volume 9 Number 3 https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3(6) (Scopus) Iana Kobushko, Ihor Kobushko, Mykola Starinskyi, Zhanna Zavalna. Managing Team Effectiveness Based on Key Performance Indicators of its Members. <i>International Journal for Quality Research</i>. Volume 14 Number 3, Number 4 Year – 2020. DOI: 10.24874/IJQR14.04-17 (Scopus, WoS) Старинський М.В. Недосягнення нормою права результату, що запрограмований нормою творцем як наслідок нейтралізації норм права. <i>Науковий</i>

							вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія Юриспруденція. 2017. №30 Том 1. С. 4-7.; 5. Старинський М.В. Нейтралізація норм права. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія ПРАВО. Випуск 45. Том 1. 2017. С.35-37.
203866	Резнік Олег Миколайович	доцент, Сумісництво	Навчально-науковий інститут права	Диплом спеціаліста, Національний університет державної податкової служби України, рік закінчення: 2008, спеціальність: 060102 Правоохоронна діяльність, Диплом доктора наук ДД 008665, виданий 20.06.2019, Диплом кандидата наук ДК 019872, виданий 14.02.2014, Аттестат доцента АД 000894, виданий 16.05.2018	7	ОК 8. Актуальні наукові дослідження в юриспруденції	Має диплом доктора юридичних наук зі спеціальності 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Наукові праці: 1. Reznik O. A step forward in the minimization of political corruption in financial support of political parties: the experience of Ukraine and Lithuania / Kulish A., Andriichenko N., Reznik O. // Baltic Journal of Law & Politics. Volume 11 number 1 (2018). pp.108–130. https://doi.org/10.2478/bjlp-2018-0005 (Scopus). 2. International aspect of a legal regulation in the field of financial crime counteraction by the example of special services of Ukraine and the CIS countries (2019) / Olga O. Vakulyk, Nadiia S. Andriichenko, Oleg M. Reznik, Vyacheslav V. Volik, Kateryna D. Yanishevskaya // Journal of Legal, Ethical and Regulatory. Issues Volume 22, Issue 1, 2019 1544-0044-22-1-280 (Scopus). 3. Derevyanko B.V., Rieznik O.M., Shlapko T.V. & Popovych T.G. (2019). Fundamentals of a National Standardization System as a Means Confirming the Quality and Innovation of Products: Experience of International Organizations in Ukraine and Canada. Marketing and Management of Innovations, 1, 314-324. http://doi.org/10.21272/mmi.2019.1-26 (Web of Science). 4. Oleg M. Reznik, Vladyslav Shendryk, Olena Zapototska, Evgen Popovich,

						<p>Maksym Pochtovyi (2019). The Features of E-Declaration as an Effective Tool to Prevent Corruption. Journal of Legal, Ethical and Regulatory. Issues Volume 22, Special Issue 2, 2019 1544-0044-22-SI-2-358 (Scopus).</p> <p>5. Reznik O., Volik V., Bezpalova O. Approaches to education reform for children with special needs worldwide. Asia Life Sciences. Supplement 21(2) 2019. p. 447-453. (Scopus).</p> <p>6. T. Hilorme, I. Perevozova, A. Sakun, O. Reznik, Y. Khaustova Human Capital as a Factor in the Implementation of Energy-Saving Technologies. 34th IBIMA Conference: 13-14 November 2019, Madrid, Spain (Scopus).</p>	
205557	Артюхов Артем Євгенович	доцент, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту	<p>Диплом магістра, Сумський державний університет, рік закінчення: 2005, спеціальність: 090220 Обладнання хімічних виробництв і підприємств будівельних матеріалів, Диплом кандидата наук ДК 053917, виданий 27.05.2009, Атестат доцента 12ДЦ 034012, виданий 25.01.2013, Атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника) АС 000169, виданий 23.04.2019</p>	13	ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень	<p>Має атестат старшого наукового співробітника (старшого дослідника). Наукові публікації: 1. Finikov T., Artyukhov A. Academic integrity as the basis of sustainable development of the university. – Kyiv: Taxon, 2016. – 234 p. 2. Sorokina N., Artyukhov A., Degtyarova I. Academic integrity: problems of compliance and priorities of spread among young scientists. – Dnipro: Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration, 2017. – 170 p. 3. Artyukhov A. Academic integrity in conducting of scientific research. In book Fundamentals of Formation of Modern Engineer. Sumy: Sumy State University, 2015. – 275 p. 4. Academic integrity in Ukrainian higher education: values, skills, actions / O. Liuta A. Artyukhov // Business Ethics and Leadership, 2017, Vol. 1, Is. 1, pp. 34-39. 5. Massive open online course “Academic Integrity: values, skills, actions” / certificate of authorship No 3445, 2017, Ukraine. 6. University system for ensuring of the principles of academic</p>

						<p>integrity / certificate of authorship No 72263, 2017, Ukraine. 7. Vorontsova A., Lyeonov S., Vasyliieva T., Artyukhov A. Innovations in the financing of lifelong learning system: expenditure optimization model. Marketing and Management of Innovations. – 2018. 218-231. 8. Artyukhov A., Vasilyeva T. Research Integrity Dissemination System: "Science RIDS of Misconduct". In A. Sandu, A. Frunza, & E. Unguru (Eds.), Ethics in Research Practice and Innovation, 2019. Hershey, PA: IGI Global. – pp. 43-74. 9. Artyukhov A. Promoting Academic Integrity: Challenges for Ukrainian Universities. In D.M. Velliari (Ed.), Prevention and Detection of Academic Misconduct in Higher Education, 2019. Hershey, PA: IGI Global. – pp. 204-235. 10. Finikov T., Artyukhov A., Guzhva O. Academic Integrity on Guard of Quality Education: Frank Speech about Fair Learning. – Kyiv: Taxon, 2019. – 68 p.</p>	
224562	Кубатко Олександр Васильович	доцент, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний університет, рік закінчення: 2007, спеціальність: 050104 Фінанси, Диплом магістра, Національний університет "Києво-Могилянська академія", рік закінчення: 2008, спеціальність: 050101 Економічна теорія, Диплом доктора наук ДД 007499, виданий 05.07.2018, Диплом кандидата наук ДК 062210, виданий 06.10.2010, Аттестат</p>	12	ОК 6. Методика підготовки наукових праць	<p>Наукові публікації: Монографії: 1. Melnyk L., Dehtyarova I., Kubatko O.V. Sustainable Development Strategies in Condition of the 4 th Industrial Revolution. Environmental, and Energy Engineering Reducing Inequalities Towards Sustainable Development Goals: Multilevel Approach. Editors : Medani P. Bhandari, Akamai University, Hawaii, USA; Sumy State University, Ukraine. Shvindina Hanna, Sumy State University, Ukraine. 2019. P. 241–256. 2. Кубатко О.В. Використання екологічних інновацій для подолання енергетичної бідності населення. Мотиваційні механізми дематеріалізаційних</p>

доцента 12ДЦ
042431,
виданий
28.04.2015,
Атестат
професора АП
001241,
виданий
15.10.2019

та енергоефективних змін національної економіки : монографія / за ред. д.е.н., проф. І. М. Сотник. Суми : ВТД «Університетська книга», 2016. С. 254–263.

Наукові статті в журналах з індексом цитування (з імпаکت-фактором):

1. Kubatko O., Kubatko Oleksandra. Economic Estimations of Pollution Related Cancer and Nerves Morbidity. International Journal of Ecology & Development. 2017. № 32. Iss. 1. P. 33–43. (Scopus, Web of Science).
2. Kubatko Oleksandr, Kubatko Oleksandra. Economic estimations of air pollution health nexus. Environment, Development and Sustainability: A Multidisciplinary Approach to the Theory and Practice of Sustainable Development. 2019. Vol. 21(3). P. 1507–1517. (Scopus, Web of Science).
3. Li Rui, Sineviciene L., Melnyk L., Kubatko O., Karintseva O., Lyulyov O. Economic and environmental convergence of transformation economy: the case of China. Problems and Perspectives in Management. 2019. № 17(3). P. 233–241 (Scopus).
4. Sinevičienė L., Sotnyk I., Kubatko O., Lakstutiene A. What makes countries to be energy efficient: case of Lithuania and Ukraine? Proceedings of the 2017 International Conference «ECONOMIC SCIENCE FOR RURAL DEVELOPMENT» N. 45. Jelgava, LLU ESAF, 27-28 April 2017. P. 213–220 (Web of Science).
5. Melnyk Leonid G., Oleksandr V. Kubatko, Oleksandra V. Kubatko. Were Ukrainian regions too different to start interregional confrontation: economic, social and ecological convergence aspects? Economic Research-Ekonomska Istraživanja. 2016. №

29. Iss. 1. P. 573–582 (Scopus, Web of Science).
Наукові статті у фахових журналах:
1. Melnyk L. H., Kubatko O. V., Piven V. S., Kucherenko P. V. Bioplastics production for circular economy and sustainable development promotion. Економіка АПК. 2019. № 11. С. 79–84
2. Кубатко О. В., Ковач В. О., Денисенко П. А., Ігнатченко В. М. Вплив людського капіталу та інноваційної інвестиційних показників на еколого-економічну ефективність національних економік. Механізм регулювання економіки. 2018. № 3(81). С. 19–29
3. Кубатко О. В. Еколого-економічні флуктуації розвитку: питання методології. Економічний форум. 2017. № 3. С. 104–112
4. Кубатко О. В. Енергетична вразливість еколого-економічних систем при цінових ресурсних флуктуаціях. Вісник Одеського національного університету. Серія «Економіка». 2016. Т. 21. № 1. С. 165–169
5. Кубатко О. В. Ресурсна взаємозаміщеність у національній економіці внаслідок еколого-економічних флуктуацій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Економіка». 2015. № 2(46). С. 66–70.
Підвищення кваліфікації:
Сумський державний університет, 15.06.2018 р., наказ №1119-П; тематичне спрямування «Економіка, підприємництво та торгівля відносини з ЄС». Заступник головного редактора міжнародного наукового журналу «Механізм регулювання економіки»; член редколегії журналу "Environment, Development and Sustainability: A Multidisciplinary

						Approach to the Theory and Practice of Sustainable Development” (Scopus, Web of Science Core Collection), Нідерланди Рецензент видань, що індексуються БД Scopus, Web of Science: “International Journal of Global Environmental Issues” “International Journal of Global Energy Issues” “Environment, Development and Sustainability” “Energy & Environment”.	
185927	Серебрянська Ірина Миколаївна	професор, Сумісництво	Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій	<p>Диплом спеціаліста, Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка, рік закінчення: 2000, спеціальність: 030502 Українська мова і література та іноземна мова (англійська), Диплом доктора наук ДД 009462, виданий 16.12.2019, Диплом кандидата наук ДК 066839, виданий 22.04.2011, Аттестат доцента 12ДЦ 035386, виданий 31.05.2013</p>	19	ОК 7. Культура наукової української мови	<p>Має диплом доктора філологічних наук зі спеціальності 10.02.01 – українська мова. Наукові Статті 1. Tsikhotska Olga, Oksana Horbach V., A. Olena Buzdugan, Valentyna Bohatyrets, Serebrianska Irina. Professional foreign language as a means of increasing the competitiveness of the future specialist. Applied Linguistics Research Journal. 2020; 4(9): 190-199. 2. Серебрянська, І. (2020). Енциклопедія родовідної пам'яті, національної ідентичності та самоповаги (Поповський А. М. «Дециця про українські прізвища». Дніпро: Ліра, 2020. 300 с.). Філологічні трактати, Том 12, № 2, 145-147. 3. Серебрянська І. М. «Як не буде птахів, то і людське серце стане черствішим» (концепт «птах» у творах М. Сельмаха) / І. М. Серебрянська // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. Том 31 (70). № 3. Ч. 1. – 2020. – С. 37–41. 4. Серебрянська І. М. Медіаосвіта : семантична специфіка терміна в ціннісній системі координат інформаційного суспільства / І. М. Серебрянська // Філологічні трактати. – Т. 10, № 3. – Суми : СумДУ, 2018. – С. 69–77. 5. Серебрянська І. М. Мовний образ освіти як ціннісний атрибут української мовної картини світу / І. М. Серебрянська //</p>

Філологічні трактати.
– Том 10, № 1. – 2018.
– С. 89–95. 6.
Серебрянська І. М.
Вербалізація освіти в
Україні за радянських
часів / І. М.
Серебрянська //
Наукові записки.
Серія : Філологічні
науки. –
Кропивницький :
Видавець Лисенко В.
Ф., 2017. – Вип. 154. –
С. 509–514. 7.
Серебрянська І. М.
Експлікація концепту
«навчання» в текстах
молодіжного журналу
«Я СТУДЕНТ» / І. М.
Серебрянська //
Наукові праці : наук.
журн. – Миколаїв :
Вид-во ЧДУ імені
Петра Могили, 2017. –
Т. 294. Вип. 282. – С.
89–93. 8.
Серебрянська І. М.
Прагматика
афіксальних дериватів
у лексичній системі
сфери освіти / І. М.
Серебрянська //
Філологічні трактати.
– Суми : СумДУ, 2017.
– Т. 9, № 3. – С. 51–57.
9. Серебрянська І. М.
Мовна експлікація
понять «викладач» і
«студент» у текстах
студентського
інтернет-журналу / І.
М. Серебрянська //
Вісник Запорізького
національного
університету : зб. наук.
пр. Філологічні науки.
– Запоріжжя : ЗНУ,
2017. – № 1. – С. 192–
198. 10. Серебрянська
І. М. Семантична
структура терміна
освіта в українській
мові / І. М.
Серебрянська //
Науковий вісник
Херсонського
державного
університету. Серія :
Лінгвістика : зб. наук.
пр. – Херсон : ХДУ,
2017. – Вип. 28. – С.
49–53. 11.
Серебрянська І. М.
Аксіологічні акценти
освітніх номінацій
сесія, стипендія,
диплом, знання в
мовній свідомості
українського
студентства / І. М.
Серебрянська //
Одеський
лінгвістичний вісник.
Науково-практичний
журнал. – Одеса :
Видво Одес.
юридичної академії,
2017. – Вип. 9. Т. 2. –
С. 127–131. 12.
Серебрянська І. М.

Навчальний заклад очима студентів : структурносемантичний потенціал концепту в текстах українського інтернет-журналу / І. М. Серебрянська // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – Серія : Філологія. – Одеса : Міжнародний гуманітарний університет, 2017. – Вип. 26. Т. 1. – С. 63–65.

13. Серебрянська І. М. Експлікація концепту «освіта» в текстах молодіжного журналу «Я СТУДЕНТ» / І. М. Серебрянська // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка : Філологічні науки. – Кам'янець-Подільський : Аксіома, 2017. – Вип. 43. – С. 116–119.

14. Серебрянська І. М. Мовна реалізація проблематики вищої освіти на шпальтах українських газет / І. М. Серебрянська // Філологічні трактати. – Суми : СумДУ, 2016. – Т. 8, № 3. – С. 54–62.

15. Серебрянська І. М. Мовна репрезентація освітньої проблематики в текстах студентського інтернет-журналу / І. М. Серебрянська // Філологічні трактати. – Суми : СумДУ, 2016. – Т. 8, № 4. – С. 51–56.

Статті у фахових виданнях України: 16. Серебрянська І. М. Метафоризація освіти в мові ЗМІ (соціоморфні моделі) / І. М. Серебрянська // Українське мовознавство. Міжвідомчий науковий збірник. – Харків : Вид-во І. С. Иванченка, 2018. – Вип. 2 (48). – С. 112–117.

17. Серебрянська І. М. Структурносемантична характеристика власних назв українських вищих навчальних закладів / І. М. Серебрянська // Вісник Дніпропетровського університету. Серія : Мовознавство. – Дніпро : Вид-во ДНУ, 2017. – Вип. 23 (1),

№11, т. 25. – С. 171–178. 18. Серебрянська І. М. Освіта, освітологія чи едукологія : мовна реалізація міждисциплінарних тенденцій в українському науковому дискурсі / І. М. Серебрянська // Актуальні проблеми філології та перекладознавства : зб. наук. пр. – Хмельницький : ФОП Бідюк Є. І., 2017. – Вип. 12. – С. 224–227. 19. Серебрянська І. М. Експлікація концепту «викладач» у текстах молодіжного журналу «Я студент» / І. М. Серебрянська // Мова і культура. Науковий журнал. – Київ : Вид. дім Дмитра Бураго, 2017. – Вип. 19. Т. IV (184). – С. 405–413. 20. Серебрянська І. М. Історія становлення і розвитку концептосфери освіти крізь призму сучасної наукової картини світу / І. М. Серебрянська // Українське мовознавство. Міжвідомчий науковий збірник. – Київ : Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка, 2017. – Вип. 1 (47). – С. 79–90. 21. Серебрянська І. М. Термін вища освіта та його структурносемантичний потенціал / І. М. Серебрянська // Українське мовознавство. Міжвідомчий науковий збірник. – Київ : ВД «Монограф», 2016. – Вип. 46/2. – С. 149–155. 22. Серебрянська І. М. Метафорична модель освіта – війна в сучасній терміносистемі української мови (на матеріалі медіатекстів) / І. М. Серебрянська // Дослідження з лексикології і граматики української мови : зб. наук. пр. – Дніпро : Видавець Біла К. О., 2016. – Вип. 17. – С. 153–163. 23. Серебрянська І. М. Нові напрями сучасної лінгвістики в освітньому процесі українських закладів вищої освіти // І.

Серебрянская // Scientific and pedagogic internship
“Organization of educational process in the field of philological sciences in Ukraine and EU countries : Internship proceedings, August 24 – October 2, 2020. – Venice : Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2020. – С. 158–162. 24.

Серебрянская I. M. Вербалізація понять «людина розумна» й «людина освічена» в українській мовній свідомості (на матеріалі стійких народних порівнянь) / I. M. Серебрянская // Studia Slawistyczne. Etnolingwistyka i Komunikacja Miedzykulturowa. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2018. – S. 147–154. 25. Serebrianska I. Assessing aspects of higher education institutions in the language of the magazine «I am a student» / I. Serebrianska // The Tenth International Congress on Social Sciences and Humanities. Proceedings of the congress (April 2, 2017) : East West Association for Advanced Studies and Higher Education GmbH. – Vienna, 2017. – P. 105–110. 26.

Серебрянская I. M. Викладач, учитель, педагог, професор : семантичний діапазон номінацій / I. M. Серебрянская // International research and practice conference «Contemporary issues in philological science : experience of scholars and educationalists of Poland and Ukraine» : Conference Proceedings, April 28–29, 2017. – Lublin, 2017. – С. 34–38. 27.

Серебрянская I. M. Емотивно-оцінний потенціал композитів сфери освіти в медіатекстах / I. M. Серебрянская // Zbior artykulow naukowych. Konferencji Miedzynarodowej Naukowo-Praktycznej «Filologia, socjologia i kulturoznawstwo Badania podstawowe i stosowane : wyzwania i wyniki» (30.05.2017 – 31.05.2017). –

						<p>Warszawa : Sp. zoo «Diamond trading tour», 2017. – S. 110–111. 28. Serebrjans'ka I. Ukrainian higher education : language reflections of a European centered strategy of nationbuilding / Iryna Serebrjans'ka // Ukraine und ukrainische Identität in Europa : Beiträge zur Standortbestimmung aus/ durch Sprache, Literatur, Kultur. – Munich : Verlag readbox unipress und Abtei lung Open Publishing LMU, 2017. – P. 322–332. 29. Серебрянська І. М. Диплом – гарантія знань чи справа вторинна : реалізація поняття в мові студентського інтернет-журналу / І. М. Серебрянська // Щорічний науковий збірник Сьомої міжнародної науково-практичної інтернет-конференції з україністики «Діалог мов – діалог культур. Україна і світ». Серія : Міжнародна наукова інтернет-конференція з україністики. – Мюнхен : Verlag readbox unipress Open Publishing LMU, 2017. – Вип. 2016. – С. 146–151.</p>	
12019	Замора Оксана Михайлівна	доцент, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту	<p>Диплом магістра, Сумський національний аграрний університет, рік закінчення: 2006, спеціальність: 050206 Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності, Диплом кандидата наук ДК 064980, виданий 30.03.2011, Аттестат доцента 12/ДЦ 046902, виданий 25.02.2016</p>	10	ОК 4. Управління науковими проєктами	<p>Наукові статті 1. Zamora O. Students' autonomy at HEIs in Ukraine: Case of Sumy National Agrarian University/ H. Roubík, J. Mazancová, J. Beseda, O. Zamora// 13th International conference on Efficiency and Responsibility in Education 2016 (ERIE 2016 conference) listed in Thomson Reuters ISI Index to Social Sciences and Humanities Proceedings (ISSHP/ISI Proceedings). – P. 479-485. 2. Zamora O. Enhancing Knowledge Society Concept Via Educational Projects/ O. Zamora, T. Khvorost, N.Klietsova// conference the DisCo 2017 International conference "Open education as a way to a knowledge society" (26-27 червня 2017 року)/ Прага: Центр досліджень вищої</p>

освіти, Чеська республіка, 2017.

3. Zamora O. The Role Of Independent Online Education Platforms For The Development Of The Qualitative Education In Ukraine / O.Zamora, O. Ponomarenko, T. Khvorost // conference the DisCo 2018 International conference “Overcoming the Challenges and the Barriers in Open Education” (25-26 June 2018)/ Prague: CSVS, Czech Republic, 2018. - 420-432 pp. (WoS)

4. V. Zubko, H. Roubik , O. Zamora, T. Khvorost. Analysis and forecast of performance characteristics of combine harvesters / Agronomy Research 16(5), 2282- 2302, 2018

5. O. Zamora, J.S. Christianson, T. Khvorost Teaching Emerging Technologies at the International Level via the Interactive Methods. Conference the DisCo 2019:

6. V. Zubko, T. Khvorost, O. Zamora, V. Onychko Methods of Maintaining Soil Depth Evenness during Disk Tillage / SAB - Scientia Agriculturae Bohemica, No. 1, Vol. 51, March 2020. (Wos)

7. O. Zamora, J.S. Christianson, T. Khvorost. Personalised learning against technological fatigues//DisCo 2020: Special 15th international online conference DisCo 2020: (Online) Education in the Age of Covid-1. - June 22 - 23, 2020, Prague.

8. Загора О.М. Концептуальні засади економічної демократії в контексті сучасного державного управління в Україні / О.М. Загора // Електронне фахове видання з економіки "Ефективна економіка". - № 11, листопад 2015 р. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3519>

9. Загора О.М. Концепція навчання впродовж всього життя в умовах сучасного державного управління /

О.М.Замора // Вісник Сумського національного аграрного ун-ту. – Суми, 2015. – Вип. 12 (65) – С. 65-73.
Участь у міжнародних проектах 2014-2016 рр. – асистент проекту, організаційна підтримка реалізації Спільного проекту Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (FAO) і Сумського НАУ «Модульна навчальна програма «Успішний зерновий агробізнес на невеликій площі» за підтримки фонду «Центральна Європейська Ініціатива» та ЄБРР.
Робоча мова: англійська.
2015 року – тренер міжнародної літньої школи УАБС «Побудова миру та соціальної справедливості». Теми: «Доброчесність в повсякденному житті», «Побудова доброчесності громади».
2015-2016 - розробка та реалізація проекту Сумського НАУ – Чеського УПН (м. Прага) «Підтримка гармонізації запровадження Болонських принципів в українських аграрних університетах, на прикладі Сумського НАУ». За фінансової підтримки Чеської агенції з розвитку співробітництва.
Робоча мова: англійська.
2017-2018 - розробка та реалізація проекту в партнерстві з Чеським УПН (м. Прага) «Посилення спроможності СНАУ та СумДУ у сфері якісної освіти та досліджень». За фінансової підтримки Чеської агенції з розвитку співробітництва.
Робоча мова: англійська.
2017 – розробка та реалізація проекту з академічної мобільності в партнерстві з Чеським УПН (м. Прага) за фінансування Erasmus+.
2017 – мікро-проект "Академічна культура

						та принципи доброчесності в СумДУ" в рамках «Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні» (SAIUP) Американських рад з міжнародної освіти за підтримки Посольства США в Україні. 2019 - Розробка та реалізація міжнародного проекту «Підтримка здатностей молодих співробітників університетів у сфері освіти, досліджень та науки в Україні», що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Чеської агенції розвитку. 2019-2021 - Розробка та реалізація міжнародного проекту «Міжуніверситетська співпраця як інструмент підвищення якості обраних університетів України», що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Чеської агенції розвитку. 2020-2021 - Розробка та реалізація міжнародного проекту «Платформа AgriSciences Platform для наукового посилення ВНЗ України», що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Чеської агенції розвитку. 2020-2022 - Розробка та реалізація міжнародного проекту в СумДУ «Міжнародна кредитна мобільність: співробітництво між Чеською Республікою та Україною», що реалізовувався Чеським університетом природничих наук, м.Прага, за фінансування Erasmus +.	
79777	Гнаповська Людмила Вадимівна	завідувач кафедри, Основне місце роботи	Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту	Диплом кандидата наук ДК 007366, виданий 27.06.2000, Атестат	33	ОК 5. Англійська мова академічного спрямування	Має диплом кандидата філологічних наук зі спеціальності 10.02.04 – германські мови. Наукові праці: 1.

				доцента ДЦ 006303, виданий 23.12.2002			Liashenko, I., & Hnapovska, L. (2019). Blended Education: Patterns of Implementation at Sumy State University // Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala. – 11(3), 141-162. doi:10.18662/rrem/142 (Web of Science Core Collection) 2. Liashenko, I., & Hnapovska, L. (2020). ESP Online Course as a Means of Enhancing Graduate Students Employability Opportunities. Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes, 8(3), 215- 230. doi:10.22190/JTESAP2 003215L. (Web of Science Core Collection); 3. Гнаповська Л.В., Турчина Т.В. Готуємось до зовнішнього незалежного оцінювання з англійської мови: Розвиваємо навички читання = Cramming for ZNO in English: Enhance Your Reading Skills. / Навчальний посібник. – Суми, Видавництво СумДУ, 2020. – 121 с.
224439	Ляшенко Ірина Володимирів на	доцент, Основне місце роботи	Навчально- науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту	Диплом кандидата наук ДК 046122, виданий 09.04.2008, Атестат доцента 12/ДЦ 024555, виданий 14.04.2011	22	ОК 5. Англійська мова академічного спрямування	Має диплом про вищу освіту за спеціальністю «Англійська та німецька мови». Наукові праці: 1. Liashenko, I., & Bula, L. (2021). Disciplinary Literacy Development in the ESP Context: Ukrainian case. Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala, 13(1). https://doi.org/10.18662/rrem/13.1/376 2. Liashenko, I., & Hnapovska, L. (2020). ESP Online Course as a Means of Enhancing Graduate Students Employability Opportunities. Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes, 8(3), 215- 230. doi: 10.22190/JTESAP2003 215L https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/82917 3. Liashenko, I., Rebenko, M., Rebenko, V. (2020). Development of Students'

						<p>Disciplinary Literacy through Reflective Practice: Ukrainian Case. Journal of Educational Sciences and Psychology, Vol. X (LXXII), No. 2/2020. 22-50. https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/83019</p> <p>4. Liashenko, I. (2019). Students' perceptions of ESP course for cynological translators. Journal of Teaching English for Specific and Academic Purposes, 7(1), 017-030. DOI: 10.22190/JTESAP1901017L https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/82923</p> <p>5. Liashenko, I., & Hnapovska, L. (2019). Blended Education: Patterns of Implementation at Sumy State University. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, 11(3), 141-162. DOI: 10.18662/rrem/142 https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74574</p>
--	--	--	--	--	--	---

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначеному стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<p><i>ПРН 3. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі з урахуванням правових аспектів, лідерства, автономності та відповідальності, складати пропозиції щодо фінансування</i></p>	☒	<p>ОК 4. Управління науковими проектами</p>	<p>МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Метод ілюстрацій МН5 Мозковий штурм МН6 Обмін думками (think-pair-share) МН7 Практико-орієнтоване навчання МН8 Проектний метод МН9 Творчий метод</p>	<p>МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Розробка дослідницької пропозиції МСО3 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)</p>
		<p>ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням</p>	<p>МН1 навчання на основі досвіду МН2 Практико-орієнтоване навчання МН3 метод наукових дискусій МН4 індивідуальне дослідження</p>	<p>Виконання звіту з педагогічної практики; Виконання та демонстрація практичного індивідуального завдання; Виступ з презентацією для представлення результатів</p>

досліджень та/або проектів, реєструвати права інтелектуальної власності;				педагогічної практики та її захисту.
<p><i>ПРН 10. Глибоко розуміти основні концепції, теоретичні і практичні проблеми, історію розвитку та сучасний стан наукових знань з права, сучасні тренди та методи правничих наук, а також термінологію та методологію наукових досліджень.</i></p>	☒	ОК 6. Методика підготовки наукових праць	<p>МН1 проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій);</p> <p>МН2 практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві);</p> <p>МН3 семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу</p> <p>МН4 проектне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly</p> <p>МН5 проектне навчання (індивідуальний дослідницький проєкт з підготовки наукової статті за структурою IMRaD).</p> <p>МН6 самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet.</p>	<p>МСО1 презентацій дослідження (за обраним фахом наукового дослідження) на тему академічної грамотності та доброчесності</p> <p>МСО2 індивідуального дослідницького проєкту з підготовки фахової наукової статті за IMRaD структурою</p> <p>МСО3 диференційований залік</p>
		ОК1. Філософія науки	<p>МН1 Інтерактивні лекції</p> <p>МН2 Практичні заняття</p> <p>МН3 Практико-орієнтоване навчання</p>	<p>МСО1 Колективні дискусії на аудиторних заняттях</p> <p>МСО2 Перевірка практичних завдань</p> <p>МСО3 Письмові опитування (тестування)</p>
		ОК 8. Актуальні наукові дослідження в юриспруденції	<p>МН1 Інтерактивні лекції</p> <p>МН2 Дослідницька робота</p> <p>МН3 Практико-орієнтоване навчання</p> <p>МН4 Мозковий штурм</p>	<p>МСО1 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист)</p> <p>МСО2 Звіт за результатами виконання практичних робіт</p> <p>МСО3 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)</p> <p>МСО4 ДСК</p>
		ОК 9. Правовий інструментарій регулювання суспільних відносин	<p>МН 1. Інтерактивні лекції;</p> <p>МН 2. Дослідницька робота</p> <p>МН 3. Лекції-дискусії</p> <p>МН 4. Проблемно-пошуковий метод</p> <p>МН 5. Проблемний семінар</p>	<p>МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)</p> <p>МСО2 Науковий звіт</p> <p>МСО3 Оцінювання письмових робіт</p> <p>МСО4 Підсумковий контроль: екзамен</p> <p>МСО5 Складання</p>

				комплексного письмового модульного контролю
<p><i>ПРН 1. вільно презентувати та обговорювати результати своєї наукової діяльності українською та англійською мовами в усній та письмовій формах, розуміти англомовні професійні, наукові та навчальні публікації з відповідної тематики.</i></p>	☒	<p>ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням</p>	<p>МН1 навчання на основі досвіду МН2 Практико-орієнтоване навчання МН3 метод наукових дискусій МН4 індивідуальне дослідження</p>	<p>Виконання звіту з педагогічної практики; Виконання та демонстрація практичного індивідуального завдання; Виступ з презентацією для представлення результатів педагогічної практики та її захисту.</p>
		<p>ОК 7. Культура наукової української мови</p>	<p>МН1 Групова робота, наукова дискусія, проєктний метод. МН2 Підготовка презентацій з теоретичних питань. МН3 Індивідуальна робота з написання робіт наукового спрямування та підготовки презентацій за темою дисертації.</p>	<p>МСО1 Оцінювання письмових робіт МСО2 Укладання бібліографії до власного наукового дослідження МСО3 Презентація за темою дисертації МСО4 Підсумковий контроль: захист мініпроєкту за темою дисертації</p>
		<p>ОК 6. Методика підготовки наукових праць</p>	<p>МН1 проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій); МН2 практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві); МН3 семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу МН4 проєктне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly МН5 проєктне навчання (індивідуальний дослідницький проєкт з підготовлення наукової статті за структурою IMRaD). МН6 самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet.</p>	<p>МСО1 презентацій дослідження (за обраним фахом наукового дослідження) на тему академічної грамотності та доброчесності МСО2 індивідуального дослідницького проєкту з підготовки фахової наукової статті за IMRaD структурою МСО3 диференційований залік</p>
		<p>ОК 5. Англійська мова академічного спрямування</p>	<p>МН1 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН2 Дослідницька робота МН3 Круглий стіл МН4 Мозковий штурм МН5 Навчальна дискусія / дебати МН6 Обмін думками (think-pair-share) МН7 Рольова гра МН8 Творчий метод</p>	<p>МСО1 Звіт за результатами виконання практичних завдань МСО2 Мультимедійна презентація власного дослідження МСО3 Звіт за результатами виконання онлайн курсу "Basics on Writing an Academic Research Article (WARA)" на платформі Canvas МСО4 Виконання пошуково-дослідного завдання (письмовий проєкт) МСО5 Підсумковий</p>

<p><i>ПРН 2. Застосовувати сучасні інформаційні технології у науковій діяльності, здійснювати пошук та критичний аналіз інформації.</i></p>	☒	<p>ОК 8. Актуальні наукові дослідження в юриспруденції</p>	<p>МН1 Інтерактивні лекції МН2 Дослідницька робота МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Мозковий штурм</p>	<p>контроль: екзамен МСО1 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист) МСО2 Звіт за результатами виконання практичних робіт МСО3 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль) МСО4 ДСК</p>
		<p>ОК 7. Культура наукової української мови</p>	<p>МН1 Групова робота, наукова дискусія, проєктний метод. МН2 Підготовка презентацій з теоретичних питань. МН3 Індивідуальна робота з написання робіт наукового спрямування та підготовки презентацій за темою дисертації.</p>	<p>МСО1 Оцінювання письмових робіт МСО2 Укладання бібліографії до власного наукового дослідження МСО3 Презентація за темою дисертації МСО4 Підсумковий контроль: захист мініпроєкту за темою дисертації</p>
		<p>ОК 6. Методика підготовки наукових праць</p>	<p>МН1 проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій); МН2 практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві); МН3 семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу МН4 проєктне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly МН5 проєктне навчання (індивідуальний дослідницький проєкт з підготовування наукової статті за структурою IMRaD). МН6 самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet.</p>	<p>МСО1 презентацій дослідження (за обраним фахом наукового дослідження) на тему академічної грамотності та доброчесності МСО2 індивідуального дослідницького проєкту з підготовки фахової наукової статті за IMRaD структурою МСО3 диференційований залік</p>
<p><i>ПРН 9. Вміти самостійно визначати завдання професійного та</i></p>	☒	<p>ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень</p>	<p>МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Лекції-дискусії МН5 Метод ілюстрацій МН6 Мозковий штурм МН7 Проблемно-пошуковий метод МН8 Творчий метод МН9 Проблемні лекції</p>	<p>МСО1 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО3 Розробка концептуальної карти МСО4 Складання комплексного письмового модульного контролю</p>
		<p>ОК 3. Інноваційна педагогічна діяльність</p>	<p>МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Мозковий штурм МН4 Практико-орієнтоване</p>	<p>МСО1 Письмові есе МСО2 Презентація інновацій у педагогічній практиці МСО3 Аналітична оцінка</p>

<p><i>особистісного розвитку, займатися самоосвітою, усвідомлено планувати і здійснювати підвищення рівня кваліфікації.</i></p>			<p>навчання МН5 Проектний метод</p>	<p>перспектив упровадження авторських інноваційних педагогічних практик МСО4 Мозковий штурм МСО5 Підсумковий контроль: екзамен</p>
		<p>ОК 4. Управління науковими проектами</p>	<p>МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Метод ілюстрацій МН5 Мозковий штурм МН6 Обмін думками (think-pair-share) МН7 Практико-орієнтоване навчання МН8 Проектний метод МН9 Творчий метод</p>	<p>МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Розробка дослідницької пропозиції МСО3 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль)</p>
		<p>ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням</p>	<p>МН1 навчання на основі досвіду МН2 Практико-орієнтоване навчання МН3 метод наукових дискусій МН4 індивідуальне дослідження</p>	<p>Виконання звіту з педагогічної практики; Виконання та демонстрація практичного індивідуального завдання; Виступ з презентацією для представлення результатів педагогічної практики та її захисту.</p>
<p><i>ПРН 4. Застосовувати інноваційні науково-педагогічні технології, формулювати зміст, цілі навчання, способи їх досягнення, форми контролю, нести відповідальність за ефективність освітнього процесу з дотриманням норм академічної етики та доброчесності</i></p>	☒	<p>ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням</p>	<p>МН1 навчання на основі досвіду МН2 Практико-орієнтоване навчання МН3 метод наукових дискусій МН4 індивідуальне дослідження</p>	<p>Виконання звіту з педагогічної практики; Виконання та демонстрація практичного індивідуального завдання; Виступ з презентацією для представлення результатів педагогічної практики та її захисту.</p>
		<p>ОК 3. Інноваційна педагогічна діяльність</p>	<p>МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Мозковий штурм МН4 Практико-орієнтоване навчання МН5 Проектний метод</p>	<p>МСО1 Письмові есе МСО2 Презентація інновацій у педагогічній практиці МСО3 Аналітична оцінка перспектив упровадження авторських інноваційних педагогічних практик МСО4 Мозковий штурм МСО5 Підсумковий контроль: екзамен</p>
<p><i>ПРН 5. Виявляти, розуміти та узагальнювати сучасні актуальні комплексні проблеми в галузі права, ґрунтуючись на його концепціях та доктринах, визначати їх структуру, взаємозв'язки чинників, проявів та наслідків як об'єкта наукового дослідження.</i></p>	☒	<p>ОК 8. Актуальні наукові дослідження в юриспруденції</p>	<p>МН1. інтерактивні лекції; МН2. практичні заняття; МН3. практико-орієнтоване навчання; МН 4. мозковий штурм.</p>	<p>МСО1 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист) МСО2 Звіт за результатами виконання практичних робіт МСО3 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль) МСО4 ДСК</p>
		<p>ОК1. Філософія науки</p>	<p>МН1 Інтерактивні лекції МН2 Практичні заняття МН3 Практико-орієнтоване навчання</p>	<p>МСО1 Колективні дискусії на аудиторних заняттях МСО2 Перевірка практичних завдань МСО3 Письмові опитування (тестування)</p>
<p><i>ПРН 6. Виявляти та аналізувати актуальні питання правового</i></p>	☒	<p>ОК 9. Правовий інструментарій регулювання суспільних відносин</p>	<p>МН 1. Інтерактивні лекції; МН 2. Дослідницька робота МН 3. Лекції-дискусії МН 4. Проблемно-</p>	<p>МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист)</p>

інструментарію регулювання суспільних відносин.			пошуковий метод МН 5. Проблемний семінар	МСО2 Науковий звіт МСО3 Оцінювання письмових робіт МСО4 Підсумковий контроль: екзамен МСО5 Складання комплексного письмового модульного контролю
		ОК 6. Методика підготовки наукових праць	МН1 проблемна лекція (проблема академічної грамотності, якості академічних текстів на прикладах реальних публікацій); МН2 практичні заняття (у формі імітаційної гри з подачі/рецензування статті у видавництві); МН3 семінар-практикум (з аналізу академічної недоброчесності, текстових запозичень та унікальності наукових праць) із елементами тренінгу МН4 проектне навчання (спрямоване на оволодіння мовним матеріалом, формування певних мовленнєвих навичок та вмінь), у т.ч. із застосуванням системи Grammarly МН5 проектне навчання (індивідуальний дослідницький проєкт з підготовлення наукової статті за структурою IMRaD). МН6 самонавчання у віддалених системах: Google Classroom, Google Meet.	МСО1 презентацій дослідження (за обраним фахом наукового дослідження) на тему академічної грамотності та доброчесності МСО2 індивідуального дослідницького проєкту з підготовки фахової наукової статті за IMRaD структурою МСО3 диференційований залік
ПРН 7. Розуміти та прогнозувати природу та розвиток правової системи, провадити наукові дослідження сучасних правових систем, системно юридично мислити, виявляти та усувати недоліки правового регулювання, здійснювати стратегічне юридичне планування і прогнозування.	☒	ОК1. Філософія науки	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Практичні заняття МН3 Практико-орієнтоване навчання	МСО1 Колективні дискусії на аудиторних заняттях МСО2 Перевірка практичних завдань МСО3 Письмові опитування (тестування)
		ОК 2. Методологія та методи наукових досліджень	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Лекції-дискусії МН5 Метод ілюстрацій МН6 Мозковий штурм МН7 Проблемно-пошуковий метод МН8 Творчий метод МН9 Проблемні лекції	МСО1 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО3 Розробка концептуальної карти МСО4 Складання комплексного письмового модульного контролю
		ОК 9. Правовий інструментарій регулювання суспільних відносин	МН 1. Інтерактивні лекції; МН 2. Дослідницька робота МН 3. Лекції-дискусії МН 4. Проблемно-пошуковий метод МН 5. Проблемний семінар	МСО1 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО2 Науковий звіт МСО3 Оцінювання письмових робіт МСО4 Підсумковий контроль: екзамен МСО5 Складання комплексного письмового модульного контролю
ПРН 8. використовувати	☒	ОК 2. Методологія та методи наукових	МН1 Інтерактивні лекції МН2 Аналіз конкретних	МСО1 Виконання пошуково-дослідного завдання

<p>наукові теорії та концепції, а також набуті практичні знання при проведенні наукових досліджень.</p>	досліджень	<p>ситуацій (Case-study) МН3 Дослідницька робота МН4 Лекції-дискусії МН5 Метод ілюстрацій МН6 Мозковий штурм МН7 Проблемно-пошуковий метод МН8 Творчий метод МН9 Проблемні лекції</p>	<p>(підготовка, презентація, захист) МСО2 Виконання практичного кейсу (підготовка, презентація, захист) МСО3 Розробка концептуальної карти МСО4 Складання комплексного письмового модульного контролю</p>
	ОК 8. Актуальні наукові дослідження в юриспруденції	<p>МН1 Інтерактивні лекції МН2 Дослідницька робота МН3 Практико-орієнтоване навчання МН4 Мозковий штурм</p>	<p>МСО1 Виконання пошуково-дослідного завдання (підготовка, презентація, захист) МСО2 Звіт за результатами виконання практичних робіт МСО3 Поточні контрольні роботи (проміжний модульний контроль) МСО4 ДСК</p>
	ОК 10. Педагогічна практика за професійним спрямуванням	<p>МН1 навчання на основі досвіду МН2 Практико-орієнтоване навчання МН3 метод наукових дискусій МН4 індивідуальне дослідження</p>	<p>Виконання звіту з педагогічної практики; Виконання та демонстрація практичного індивідуального завдання; Виступ з презентацією для представлення результатів педагогічної практики та її захисту.</p>